

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร

นายสมชาย คล้ายสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ชื่อ	นายสมชาย คล้ายสุข
ชื่อ	266553
ชื่อ	ว. 32A ส1627 2565

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2565

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายสมชาย คล้ายสุข แล้ว
 เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รักดี โพธิ์สิงห์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
 ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาคร คัยนันท์)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรณคำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร

ผู้วิจัย : นายสมชาย คล้ายสุข

ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาศ
อาจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

ปีที่สำเร็จการศึกษา : 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร จำนวน 394 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

ผลการวิจัย พบว่า (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 50.12 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีนโยบายพัฒนาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร พัฒนาระบบโลจิสติก สนับสนุนให้ผู้ประกอบการท้องถิ่น จัดหาช่องทางในเพิ่มมูลค่าการจำหน่ายสินค้าเกษตร สินค้าแปรรูป มีประสิทธิภาพในการบริหารงานองค์กร มีการรณรงค์หาเสียงโดยการลงพื้นที่ สอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชน ประกอบกับใช้ช่องทางการสื่อสารทางออนไลน์ เป็นผู้ประสานงาน ประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในแก้ไขปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผล, การตัดสินใจ, นายกเทศมนตรี

Title : Factors Affecting the Decision to Choose the Mayor of Mukdahan Mukdahan Province
Author : Mr.Somchay Klasuk
Degree : Master of Public Administration (Public Administration)
Rajabhat Maha Sara Kham University
Advisor : Associate Professor Dr.Yupaporn Yupas
Dr.Sanya Kanaphum
Year : 2022

ABSTRACT

The objectives of this research were to study (1) opinions on factors affecting the decision to choose the mayor of Mukdahan. Mukdahan Province, (2) Factors affecting the decision to choose the mayor of Mukdahan Mukdahan Province, and (3) Recommendations on factors affecting the decision to choose the mayor of Mukdahan Mukdahan Province It is a quantitative research. The sample group was 394 voters in Mukdahan Municipality, randomly sampled using Taro Yamane's formula. The research instruments were questionnaires and statistics used for data analysis were percentage, mean, frequency. standard deviation and logistic regression analysis.

The results of the research revealed that (1) opinions on factors affecting the decision to choose the mayor of Mukdahan Mukdahan Province found that the overall level was at a high level, (2) Factors affecting the decision to choose the mayor of Mukdahan. Mukdahan Province found that the applicant's policy in terms of economic, social status and reputation of applicants Candidate campaign side can predict together 50.12% with a statistically significant level of .05, and (3) recommendations on factors affecting the decision to choose the mayor of Mukdahan. Mukdahan Province found that candidates should have a policy to develop infrastructure development to support the Mukdahan Special Economic Zone. Develop a logistics system support local entrepreneurs Providing channels for adding value to agricultural products, processed products, having experience in organizational management There is a campaign by visiting the area to ask questions and needs of the people. as well as using online communication channels as a coordinator Collaborate with various sectors in solving problems that people in the area.

Keywords: Factors Affecting, Decisions, Mayor

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร กรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ นายกเทศมนตรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และประชาชน
ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบ
แบบสอบถาม การวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา-มารดา
และขอขอบคุณ พ่อ แม่ ที่คอยสนับสนุน อำนวยความสะดวก และให้กำลังใจข้าพเจ้าตลอดมาจนทำให้
การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายสมชาย คล้ายสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	16
2.4 การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล	23
2.5 บริบททั่วไป	35
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	59
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	63
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	63
บทที่ 4 ผลการวิจัย	64
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย	64
4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย	65
4.3 ผลการวิจัย	65

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
5.1 สรุป	80
5.2 อภิปรายผล	82
5.3 ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	92
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	98
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	101
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	104
ประวัติผู้วิจัย	105

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ข้อมูลประชากร 38
2.2	สังเคราะห์ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จากนักวิชาการต่าง ๆ 57
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 60
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 65
4.2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร 67
4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ 68
4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านหัวคะแนนของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ 69
4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ 70
4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านการจูงใจของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ 71
4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ 72
4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ 73
4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ 74
4.10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร 75
4.11	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปร Multiple Binary Logistic Analysis 76
4.12	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร 77

ตารางที่	หน้า
๗.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	99
๗.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	102

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	การวางภาพประกอบการทำบทนิพนธ์	14
2.2	การวางภาพประกอบการทำบทนิพนธ์	15
2.3	การวางภาพประกอบการทำบทนิพนธ์	32
2.4	กรอบแนวคิดการวิจัย	58

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง เมืองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญ คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวางเป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนการบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้จะปราศจากการควบคุมของรัฐ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นที่รัฐทำให้เกิดขึ้นหรือการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาคแต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด (โกวิท พวงงาม, 2550, น. 21)

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีการกระจายอำนาจการปกครองมากที่สุดตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 เทศบาลแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร โดยมีโครงสร้างการบริหารงานประกอบด้วย ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สภาเทศบาล และฝ่ายบริหาร คือ นายกเทศมนตรี ฝ่ายนิติบัญญัติสมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาลทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ คือ พิจารณาออกกฎหมายท้องถิ่น ซึ่งเรียกว่า เทศบัญญัติ รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการพัฒนาเทศบาล ฝ่ายบริหารมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลและนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ภารกิจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีที่จะต้องรับผิดชอบการบริหารงานตามโครงสร้างของเทศบาลเป็นภารกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนางานของเทศบาล การพัฒนาชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ดังนั้นบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ปกครองบ้านเมือง รับผิดชอบการบริหารเทศบาลต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมหลายประการ ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม อุดมการณ์ ภาวะผู้นำ รวมถึงความรู้ความสามารถเพื่อที่จะได้นำพาเทศบาลให้มีความเจริญก้าวหน้าสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูประบบราชการและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และระเบียบหรือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (อุตร ตันติสุนทร, 2546, น. 11)

การเลือกตั้งเป็นประเด็นสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของระบบการปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ประชาชนจะปกครองกันเองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยตามแนวคิดการปกครองตนเอง (Self Government) นอกจากการเลือกตั้งโดยวิธีการใช้สิทธิออกเสียงเท่านั้น ประชาชนในท้องถิ่น ถ้าประสงค์จะเข้ามามีบทบาทในการปกครองตนเองยังทำได้ในลักษณะการเสนอตัวเข้าสมัครรับเลือกตั้ง ได้อีกด้วยเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามาบริหารงาน จัดการทรัพยากรในชุมชนให้ตอบสนอง ต่อความต้องการของท้องถิ่นทั้งในด้านชีวิตเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตามพระราชบัญญัติกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งในปัจจุบันปัญหาทางการเมืองและการปกครอง ของประเทศในท้องถิ่นมักจะมีปรากฏให้เห็นอยู่เสมอว่าบุคคลที่ได้รับเลือกเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชน ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีฐานะดีในท้องถิ่นนั้น ๆ หรือมีธุรกิจ กิจการโดยบุคคลเหล่านั้นจะใช้วิธี ให้หวัคະແນในการหาเสียง ทั้งในการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุน นั่นคือ สิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กระบวนการหาเสียงและเกิดการแข่งขันอย่างรุนแรง เริ่มตั้งแต่การแย่งหมายเลขผู้สมัคร โปสเตอร์หาเสียง เวทีหาเสียง หวัคະແນ กลุ่มผู้สนับสนุน การจัดเลี้ยง การจัดซื้อ ซึ่งกลุ่มที่ได้รับการเลือกตั้งจากวิธีการ ดังกล่าวส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีทุนทรัพย์มากและคาดหวังผลตอบแทนเมื่อได้รับการเลือกเข้าไปเป็นตัวแทน ของประชาชน จากบุคคลเหล่านี้ทำให้เกิดกลุ่มคนที่เรียกว่า “ธุรกิจทางการเมือง” ซึ่งบุคคลที่เข้ามานี้ หวังว่าจะเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องหรือเอื้อประโยชน์ให้แก่ธุรกิจหรือกิจการ ของตนเองที่มีอยู่ โดยใช้โอกาสของคนที่ได้มาจากการเลือกตั้งดังกล่าว อีกประการหนึ่ง คือ ผู้สมัครจะได้รับการเลือกตั้งจากกลุ่มญาติ เพื่อนฝูง ผู้ใกล้ชิด เข้ามาเป็นแกนขาของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งในการลงคะแนน และการหาเสียง ซึ่งก็เกิดปัญหาตามมาและในกลุ่มประชาชนเองก็มีความคาดหวังว่าในการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะได้รับประโยชน์จากผู้รับสมัครเลือกตั้ง เช่น รายได้จากการซื้อสิทธิขายเสียง มีการจัดเลี้ยงฟรี รวมไปถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่จะได้หลังจากการได้รับเลือกตั้งแล้วทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน ภายในองค์กรที่ไม่มีประสิทธิภาพตามมา ในทางตรงข้ามผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนก็มีอุดมการณ์ และความตั้งใจจริงที่จะเข้ามาช่วยเหลือส่วนรวมตั้งใจทำงานเพื่อประชาชนทำให้เกิดการพัฒนาเจริญก้าวหน้า (ปริพนธ์ จำเริญพัฒน์, 2555, น. 2-3)

เทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้อง จัดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีขึ้น ในวันอาทิตย์ที่ 28 มีนาคม 2564 จากข้อมูลเชิงลึกประชาชนให้ความสำคัญของการเลือกตั้งท้องถิ่น ในครั้งนี้อย่างมาก เนื่องจากไม่ได้มีการเลือกตั้งยาวนานเป็นเวลา 8 ปี นับแต่มีการรัฐประหารเกิดขึ้น ซึ่งการเลือกตั้งพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งหน่วยงานราชการต่างรณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิให้มากที่สุดและให้กระบวนการเลือกตั้งเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย บริสุทธิ์ และยุติธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมและตระหนัก ถึงความสำคัญของการเลือกตั้งที่มีความโปร่งใส ปราศจากการซื้อสิทธิ-ขายเสียง ซึ่งการเลือกตั้งที่ผ่านมา ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเทศบาลเมืองมุกดาหาร ผู้ที่ชนะการเลือกตั้ง คือ นางสาวรณิ ตังปัญานนท์ ได้คะแนน 8,891 เสียง รองลงมา อันดับสอง นายสุเทพ เขียวสกุล ได้คะแนน 4,203 คะแนน และอันดับสาม นายทศพล เมืองฮาม ได้คะแนน 1,859 คะแนน (คณะกรรมการเลือกตั้งประจำเทศบาล

เมืองมุกดาหาร, 2564) ซึ่งผู้ที่ได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหารมีคะแนนทิ้งห่างคู่แข่งอย่างมาก ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำมาศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหารของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ซึ่งผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษารั้งนี้ จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้สมัครเลือกตั้ง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งร่วมกับสวดส่อง ดูแล ส่งเสริมการเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรมในอนาคต ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
- 1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ด้านหวัคคะแนนของผู้สมัคร ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ด้านการจูงใจของผู้สมัคร ด้านนโยบายของผู้สมัคร และด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 23,984 คน ซึ่งปรากฏในข้อมูลประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ เดือนมีนาคม 2564 (สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองมุกดาหาร, 2564, น. 12)

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (1973, p. 727, อ้างถึงใน ยุทธทิวา นาเมือง, 2551, น. 77) จำนวน 394 คน

1.4.2 พื้นที่ของการวิจัย

พื้นที่ของการวิจัย คือ เทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

1.4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.4.3.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่

- 1) ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร
- 2) ด้านหัวคะแนนของผู้สมัคร
- 3) ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร
- 4) ด้านการจูงใจของผู้สมัคร
- 5) ด้านนโยบายของผู้สมัคร
- 6) ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร
- 7) ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

1.4.3.2 ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การตัดสินใจ หมายถึง ความคิดและการกระทำต่างๆ ที่นำไปสู่การตกลงใจที่จะเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากทางเลือกที่มีอยู่หลายทาง ในที่นี้หมายถึงการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ หมายถึง ปัจจัยที่สำคัญและมีต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร โดยปัจจัยดังกล่าวมี 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร หมายถึง การศึกษาของผู้สมัคร ฐานะทางเศรษฐกิจ มีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหาร เป็นผู้ที่มีการวางตัวที่เหมาะสม มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วม สม่่าเสมอการ มีความซื่อสัตย์สุจริต และเป็นคนมุกดาหารโดยกำเนิด

2. ด้านคุณสมบัติของหัวคะแนนของผู้สมัคร หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นบุคคลที่เป็นผู้ช่วยผู้สมัครหาเสียงเพื่อโน้มน้าวหรือแนะนำให้ลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีคุณสมบัติ เช่น เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ น่าเชื่อถือ เป็นผู้นำชุมชน เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่เคารพในชุมชน เป็นที่พึ่งของชุมชน เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร หมายถึง ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลระหว่างผู้ลงคะแนนกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง อาจเป็นเป็นเครือญาติหรือเป็นคนที่ท่านมีความใกล้ชิดสนิทสนมเหมือนญาติ รวมถึงการสนิทสนมเป็นเพื่อน เรียนสถาบันเดียวกัน มีอาชีพ สมาคม ชมรม องค์กร เคยเคย พึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือหรือมีบุญคุณต่อกัน

4. ด้านการจูงใจของผู้สมัคร หมายถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งให้คำสัญญาหรือวิธีการอื่นที่แสดงว่าจะให้สิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์กับผู้ลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่น การได้รับเงิน สิ่งของการรับเข้าทำงานหรือฝากงานให้ การจัดเลี้ยง หรือผลประโยชน์อื่น ๆ เป็นต้น

5. ด้านนโยบายของผู้สมัคร หมายถึง สิ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร กำหนดไว้เป็นแนวทางในการทำงานในด้านต่าง ๆ เมื่อได้รับเลือกเข้ามา

ดำรงตำแหน่ง เช่น การพัฒนาสาธารณูปโภค การสร้างอาชีพ การพัฒนาการศึกษา การอนุรักษ์พระพุทธศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

6. ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร หมายถึง การเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางได้รับ การเคารพไว้วางใจ มีการยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ เป็นคนในพื้นที่โดยกำเนิด มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักต่อสาธารณชน มีประสบการณ์การทำงาน เคยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมอย่างสม่ำเสมอ และมีฐานะมั่นคง

7. ด้านการรณรงค์หาเสียง หมายถึง รูปแบบและวิธีการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร นำมาใช้ในการหาเสียงเพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ซึ่งวิธีที่นำมาใช้ในการหาเสียง ได้แก่ การออกเยี่ยมบ้าน การติดป้ายประกาศ โปสเตอร์ การแจกแผ่นพับ การจัดเวทีปราศรัยพบปะประชาชน การใช้รถโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

8. การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งซึ่งแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทน เพื่อทำหน้าที่สนองตอบต่อความต้องการของตน ซึ่งในที่นี้หมายถึง การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้ผู้ที่ผู้สมัครใช้เป็นข้อสังเกตในการเตรียมพร้อมในการลงเลือกตั้ง

1.6.2 ข้อเสนอที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงประชาสัมพันธ์การจัดการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรม รวมทั้งประชาชนสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกบุคคลเข้ามาเป็นตัวแทนในการพัฒนาเทศบาลเมืองมุกดาหารต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัย ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
4. การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล
5. บริบททั่วไป
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

สาระของความคิดเห็นที่ผู้ศึกษาจะนำเสนอเป็นลำดับ คือ ความหมายของความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นและการวัดความคิดเห็น ดังนี้

2.1.1 ความหมายของความคิดเห็น

นักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามเกี่ยวกับความหมายของ “ความคิดเห็น” หลากหลายทัศนะ ดังนี้ ฤทธิณี มหาวิรุฬห์ (2531, น. 38) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริงแต่ขึ้นกับจิตใจ บุคคลจะแสดงออกได้ง่ายโดยการแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น ด้านความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบการแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

จำลอง เงินดี (2539, น. 12) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลมีต่อสิ่งใดในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติความคิดเห็นนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงของทัศนคติได้สังเกตและวัดได้จากคนแต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคติตรงที่ว่าทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้

จิรายุ ทรัพย์สิน (2539, น. 16) ได้อธิบายว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมาเพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะเรียนรู้ตลอดจนสามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม การติดต่อกับภายนอก การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และการพบปะสังสรรค์ประจำวัน

ธวัชชัย นาคฤทธิ์ (2540, น. 9) ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึก ความเชื่อ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจากการใช้สติปัญญาความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ของบุคคลนั้นเป็นส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจเป็นการพูดหรือเขียน อาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ และอาจจะได้รับการยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ได้เช่นกัน ความคิดเห็นนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา สถานการณ์ หรือเมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏขึ้นมา

วิสูตร จงชวณิชย์ (2549, น. 13) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และการตัดสินใจในการพิจารณาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง โดยอาศัยความรู้ การรับรู้ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นส่วนช่วย ในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งความเห็นของแต่ละบุคคลจะเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธจากบุคคลอื่น ๆ ก็ได้ Webster (1983, p. 125) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นคือความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บน ความแน่นอน หรือความรู้อันแท้จริง แต่จะตั้งอยู่ในจิตใจ ความเห็น และการลงความเห็นของแต่ละบุคคล ที่น่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่ได้คิดไว้

Isaak (1981, p. 203) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกทางคำพูดหรือ คำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับทั่ว ๆ ไป ซึ่งปกติแล้ว ความคิดเห็นต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะแต่เจตคติจะเป็นเรื่อง ทั่วไปซึ่งมีความหมายกว้างกว่าพวกนี้

Good (1977, p. 339) ให้คำจำกัดความว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่มาจากการพิสูจน์หรือซึ่งน้ำหนักความถูกต้องหรือไม่

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่ไม่สามารถคาดคะเน ออกมาว่าจะทางบวกหรือทางลบ ซึ่งเป็นผลจากสติปัญญา ความรู้ ประสบการณ์ เจตคติ ค่านิยม หรือจากสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น ซึ่งอาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้และอาจเปลี่ยนแปลง ตามกาลเวลาหรือสถานการณ์

2.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

2.1.2.1 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องคล้ายกัน หรือเหมือนกันเสมอไป ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออก ในเรื่องนั้น ๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นไว้ พอสรุปได้ดังนี้ (จิรายุ ทรัพย์สิน, 2540, น. 19-20)

1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and Physiological Factors) จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคลและจะมีผลต่อการศึกษา ทักษะคิดหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ส่วนปัจจัยด้านสรีระ เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลที่เกิด จากการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและทัศนคติของบุคคล

2) ประสบการณ์ของบุคคลโดยตรง (Direct Personal Experience) คือ บุคคล ได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรงเป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเองทำให้เกิดทัศนคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3) อิทธิพลจากครอบครัว (Parental Influence) เป็นปัจจัยบุคคลเมื่อเป็นเด็ก จะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่และครอบครัว

4) ทักษะและความคิดเห็นต่อกลุ่ม (Group Determinants of Attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นความคิดเห็นและทัศนคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม

5) สื่อมวลชน คือ สิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของเรา ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

2.1.2.2 ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

จำเรียง ภาวจิตร (2526, น. 248-249) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่าขึ้นอยู่กับทางสังคมในหลายประการ คือ

1. ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกันโดยทั่วไป จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น

2. กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใครหรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3. กลุ่มกระตือรือร้นหรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษอันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตามในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชา ก็จะไม่มียอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

กิตติ สุทธิสัมพันธ์ (2542, น. 12-13) กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่อาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันออกไป คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ คุณภาพสมอง

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการศึกษาทำให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้กลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคลเป็นการรับรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมนั้น

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับทั้งนี้ เพราะข้อเท็จจริงที่บุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

Oskamp (1977, pp. 119-133) ได้สรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and Physiological Factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะได้พูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษา เจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ปัจจัยด้านร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์นิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct Personal Experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ได้ป้อนน้ำส้มคั้นให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำส้มหวาน เย็น หอมชื่นใจ ทำให้เขามีความรู้สึกต่อน้ำส้มที่ได้ทานเป็นครั้งแรกเป็นประสบการณ์โดยตรงที่เขาได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental Influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กเล็ก ๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัวและจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับมา

4. เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group Determinants of Attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่มไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

5. สื่อมวลชน (Mass Media) เป็นสื่อต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความรู้สึกต่าง ๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

สรุปได้ว่า จะเห็นได้ว่าแต่ละบุคคลได้ให้แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น มีลักษณะคล้ายคลึงและไปในทำนองเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลแตกต่างกันออกไป เพราะบุคคลแต่ละบุคคลย่อมจะได้รับมาลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยด้านคุณสมบัติประจำตัวหรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลและปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้และสั่งสมจนกลายเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล

2.1.3 การวัดความคิดเห็น

การที่จะทราบความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งนั้น จะต้องมามีเครื่องมือวัดที่เชื่อถือได้มีผู้เสนอการวัดไว้ดังนี้

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2545, น. 102-117) กล่าวว่า มาตรวัดเจตคติหรือทัศนคติ หรือความคิดเห็น ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย มี 4 วิธี คือ

1. วิธีแบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ (S-D Scale = Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ชื่น-ชี้เกียด เป็นต้น
2. วิธีลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น ที่นิยมกันมากที่สุดเพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +1 +2 0 -1 -2 ตามลำดับ
3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นในแนวเดียวกันและสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้อย่างต่ำสุดถึงสูงสุดและแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น
4. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone Scale) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาตร แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดหรือทัศนคติไปในทางเดียว และเสมือนว่าเป็นลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) มาเป็นมาตรวัดความคิดเห็น โดยยึดระดับความคิดเห็นให้เลือก 5 ระดับคะแนน คือ 5 4 3 2 1

สรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นมีหลายวิธีและในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำวิธีการวัดความคิดเห็นของลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) มาสร้างมาตรวัดความคิดเห็นให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบ 5 ระดับ กำหนดให้คะแนน 5 4 3 2 1 การวัดความคิดเห็นที่นิยมใช้เพื่อการวิจัย ได้แก่ การสอบถาม การสัมภาษณ์ โดยคะแนนที่ได้จะแสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ เพื่อทราบว่าแต่ละด้านมีความคิดเห็นอย่างไร ส่วนวิธีวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปอยู่ในรูปแบบสอบถาม การสนทนา ผู้ทำการวัดจะต้องไม่แสดงออกว่ากำลังจับผิด ควรใช้วิธีอ้อมๆ ช่วย ส่วนวิธีการศึกษาจะขอเขียนหรือสมุดบันทึกประจำวัน ผู้ทำการวัดต้องได้รับอนุญาตจากผู้ถูกวัดก่อนเพราะบางครั้งเป็นเรื่องที่ต้องปกปิด

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจนี้ ผู้ศึกษาจะนำเสนอเป็นลำดับ คือ ความหมายของความพึงพอใจ ลักษณะความพึงพอใจ ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ ทฤษฎีคาดหวังของ วรูม ดังนี้

2.2.1 ความหมายของความพึงพอใจ ความพึงพอใจตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้แตกต่างกัน ดังนี้

วัลภา ชายหาด (2532, น. 65) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการไว้ว่า หมายถึง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการได้รับบริการ 4 ลักษณะ คือ

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา
3. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง
4. การให้บริการอย่างก้าวหน้า

อัจฉรา โทบุญ (2534, อ้างถึงใน ชิตพงษ์ เปลียนขำ, 2539, น. 28) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจ ซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

รัตนา สวาสติพันธ์ (2539, น. 6) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจในงานเป็นผลของการจูงใจให้มนุษย์ทำงานโดยออกมาในรูปของความพอใจให้เกิดความพึงพอใจในงานด้วยเงินและรางวัลตอบแทนด้วยกันทั้งนั้น ประสบผลสำเร็จในการทำงานเป็นที่ยอมรับ สามารถทำด้วยตนเองและมีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน นอกจากนี้ถ้าหน่วยงานออกแบบงานให้ผู้ปฏิบัติเกิดความพอใจในงานแล้วหน่วยงานก็จะมีทางหาความร่วมมือจากพนักงานได้มากขึ้นและผู้ปฏิบัติเต็มใจทำงานมากขึ้น

คมคาย ชันธเกษ (2544, อ้างถึงใน พร ภูมิภักดิ์, 2552, น. 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นสุข ทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการได้รับการตอบสนองทั้งร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดความรู้สึกเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความมุ่งหวังขององค์การ บุคคลจะมีความพึงพอใจในการทำงานมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคลและองค์ประกอบที่เป็นสิ่งจูงใจที่มีอยู่ในงานนั้นด้วย

สมชัย เลิศวิจิตรวงศ์ (2544, น. 35) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) คือ ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกรัก ชอบและสุขใจหรือทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งถ้าบุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดแล้วก็จะมิผลทำให้อุทิศแรงกายและสติปัญญา เพื่อจะมอบให้แก่สิ่งนั้น ๆ เป็นระดับความรู้สึกของลูกค้ำที่มีผลมาจากการเปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์จากคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ หรือการทำงานของผลิตภัณฑ์กับความคาดหวังของลูกค้ำ ความคาดหวังของลูกค้ำ (Expectation) เกิดจากประสบการณ์และความรู้ในอดีตของผู้ซื้อ

Cormick (1947, อ้างถึงใน พร ภูมิภักดิ์, 2552, น. 8) ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง สภาพความต้องการต่าง ๆ ที่ได้รับการตอบสนอง

Millet (1954, อ้างถึงใน พร ภูมิภักดิ์, 2552, น. 8) ได้ให้ทัศนะว่าความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานของรัฐ (Satisfactory Service) นั้นควรจะพิจารณาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

1. การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service)
2. การให้บริการอย่างทันเวลา (Timely Service)
3. การให้บริการอย่างพึงพอใจ (Ample Service)
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service)
5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service)

Morse (1958, อ้างถึงใน พร ภูมิภักดิ์, 2552, น. 9) อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้น ได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น และในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

Tiff and McCormick (1965, อ้างถึงใน พร ภูมิภักดิ์, 2552, น. 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) มีความหมายเกี่ยวข้องกับอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

Kendall (1969, อ้างถึงใน พร ภูมิภักดิ์, 2552, น. 9) กล่าวถึง ความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึก รวม ๆ ระหว่างความคาดหวังว่าบุคคลที่มีพื้นฐานมาจากประสบการณ์และความต้องการทางจิตวิทยาของเขาด้วย

Wolman (1973, อ้างถึงใน พร ภูมิภักดิ์, 2552, น. 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามมุ่งหมาย (Goals) ความต้องการ (Want) หรือแรงจูงใจ (Motivation)

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สิ่งที่มากระทบต่อบุคคลหรือองค์กร ไม่ว่าจะทางกาย ทางจิตใจ ทำให้สภาพอารมณ์ ความรู้สึกกว่ารัก ชอบ สุขใจ ก็จะมีผลทำให้บุคคลนั้นหรือองค์กรนั้นอุทิศแรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อตอบสนองให้แก่สิ่งนั้น ซึ่งจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละคน ที่เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานรัฐ นักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์และเกณฑ์ต่าง ๆ ที่แต่ละท่านมีอยู่ แต่อย่างไรก็ตามจุดร่วมสำคัญของความหมายดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับระดับความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการให้บริการต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐในมิติต่าง ๆ ตามประสบการณ์ที่ได้รับ

2.2.2 ลักษณะความพึงพอใจ

ศิริพร ตันติพุลวินัย (2538, น. 14-15) ได้กล่าวถึงลักษณะของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจมีความสำคัญต่อการดำเนินงานให้มีความเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีลักษณะทั่วไป ดังนี้

1. ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัว การตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์ การรับรู้ เรียนรู้ สิ่งที่จะได้รับการตอบสนองแตกต่างกันไปในสถานการณ์ การบริการก็เช่นเดียวกันบุคคลรับรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการบริการ ไม่ว่าจะเป็นประเภทของการบริการหรือคุณภาพของการบริการ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัสบริการต่าง ๆ หากเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้รับบริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

2. ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์บริการก่อนที่ลูกค้าจะมาใช้บริการใดก็ตาม มักจะมีมาตรฐานของการบริการนั้นไว้ในใจอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งมีแหล่งอ้างอิงมาจากคุณค่าหรือเจตนาที่ดีที่ยึดถือต่อบริการประสบการณ์ดั้งเดิมที่เคยใช้บริการ การบอกกล่าวเล่าขานของผู้อื่น การรับทราบข้อมูล การรับประกันบริการจากการโฆษณา การให้คำมั่นสัญญาของผู้ให้บริการเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผู้รับบริการใช้เปรียบเทียบกับบริการที่ได้รับในวงจรของการให้บริการตลอดช่วงเวลาของความจริงสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับรู้เกี่ยวกับการบริการก่อนที่ได้รับบริการ คือ คาดหวังในสิ่งที่ควรจะได้รับนี้มีอิทธิพลต่อช่วงเวลาของการเผชิญความจริงหรือการพบปะระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการเป็นอย่างมาก เพราะผู้รับบริการจะประเมินเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงในกระบวนการการบริการที่เกิดขึ้น (Confirmation) กับความคาดหวังที่มีผู้รับบริการย่อมเกิดความพึงพอใจต่อการบริการดังกล่าว แต่ถ้ายังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังอาจจะสูงหรือต่ำกว่านั้นเป็นการยืนยันที่คาดเคลื่อน (Disconfirmation) ความคาดหวังดังกล่าว ทั้งนี้ช่วงความแตกต่าง (Discrimination) ที่เกิดขึ้นจะชี้ให้เห็นระดับความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจมากน้อยได้ถ้าข้อยืนยันเบี่ยงเบนไปในทางบวกแสดงถึงความพอใจ ถ้าไปในทางลบแสดงถึงความไม่พอใจ

สรุปได้ว่า ลักษณะความพึงพอใจ หมายถึง สิ่งที่แสดงออกมาให้ทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบ มีการตอบสนองต่อบุคคลหรือองค์กร ไม่ว่าจะทางกาย ทางจิตใจ ทำให้สภาพอารมณ์ ความรู้สึก

2.2.3 ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow)

Maslow (1943, อ้างถึงใน พร ภูมิภักดิ์, 2552, น. 11-12) นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงชาวสหรัฐอเมริกา ได้สรุปทฤษฎีความต้องการของแต่ละบุคคลไว้โดยได้ให้ความสนใจในเรื่องความต้องการของบุคคลที่จะสร้างความกดดันและแรงขับในการแสดงพฤติกรรม โดยที่ Maslow ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ 3 ข้อ คือ

1. มนุษย์ย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด เมื่อใดที่ความต้องการใดความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วก็จะมีความต้องการใหม่เกิดขึ้นเสมอ
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ทำให้เกิดพฤติกรรม หรือที่เรียกว่าลดแรงขับต่อพฤติกรรม (Drive Reduction)
3. ความต้องการของมนุษย์ก็จะเรียงลำดับความสำคัญจากความต้องการระดับต่ำ (Lower Needs) ไปสู่ความต้องการระดับสูง (Higher Needs) โดยที่เราสามารถแบ่งลำดับชั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) ของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

3.1 ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานในชีวิตที่มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามธรรมชาติ ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน และเสื้อผ้า โดยบุคคลจะตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานเหล่านี้จากรายได้ปกติที่เขาได้รับจากการทำงาน

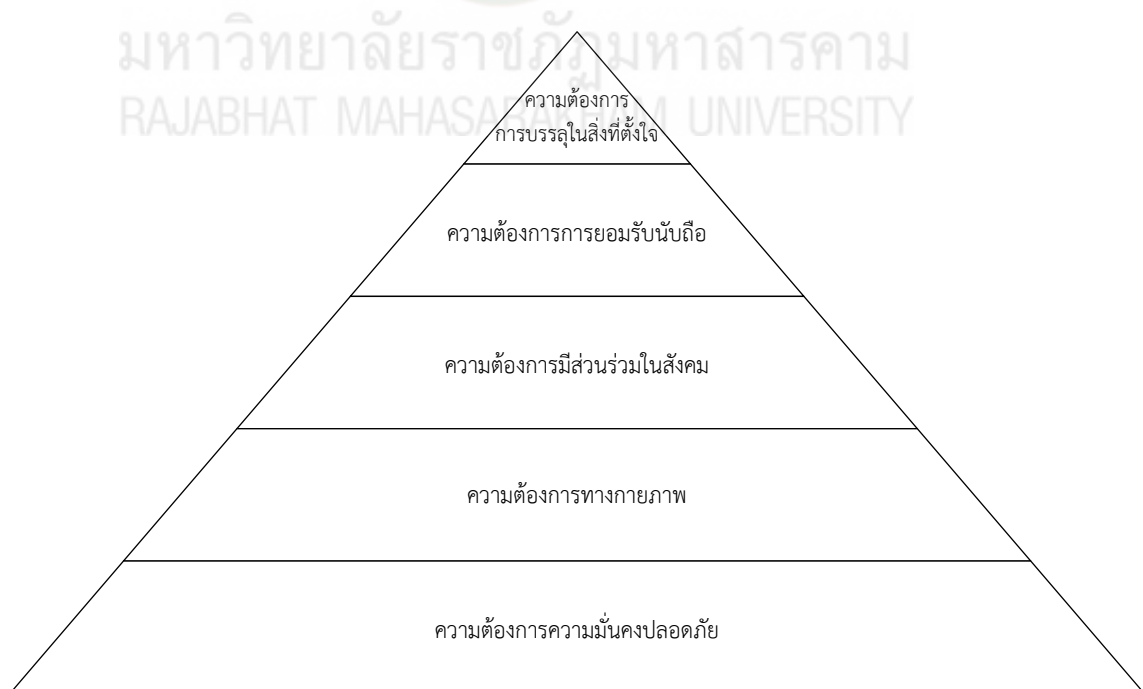
3.2 ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Safety/Security Needs) มนุษย์จะต้องการความมั่นคง ความแน่นอน และความปลอดภัยในชีวิต ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม อารมณ์ และความรู้สึก โดยบุคคลจะแสวงหาความมั่นคงให้กับตัวเขาและครอบครัว ดังที่เราจะเห็นได้จากกรณีที่มนุษย์ต่างพยายามสร้างและสะสมหลักประกันในการดำรงชีวิตในรูปแบบต่างๆ อยู่เสมอ โดยสมาชิก

ขององค์การจะพิจารณาจากความมั่นคงในงาน ตำแหน่ง และสถานะขององค์การ ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อรายได้ การใช้จ่าย และสถานะของครอบครัวของเขา

3.3 ความต้องการการมีส่วนร่วมในสังคม (Social Belonging Needs) มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมที่ต้องการมีปฏิสัมพันธ์และความผูกพันกับบุคคลอื่น ตลอดจนได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นเมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้รับการตอบสนอง และได้หลักประกันว่าเขาสามารถจะดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัยแล้วเขาก็จะต้องการและก้าวเข้าเป็นสมาชิกในสังคม โดยเฉพาะการยอมรับและการสนับสนุนทางด้านจิตใจจากภายในองค์การ ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกผูกพันและอยากเป็นสมาชิกของกลุ่ม

3.4 ความต้องการการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองจากการได้รับการยกย่องและนับถือจากบุคคลอื่น โดยที่ความรู้สึกภาคภูมิใจของบุคคลจะมาจากชื่อเสียง เกียรติยศ และการชื่นชมจากสังคม ดังที่เราจะเห็นได้จากการที่บุคคลที่มีหน้าที่การงานและรายได้อย่างมั่นคง มีตำแหน่งหน้าที่และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของกลุ่มต่างพากันเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้ได้รับการยอมรับและความชื่นชมจากบุคคลอื่น ดังนั้นองค์การจึงสมควรต้องจัดตำแหน่งงานเพื่อให้บุคคลเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ

3.5 ความต้องการบรรลุในสิ่งที่ตั้งใจ (Needs for Self Actualization) แต่ละบุคคลจะมีความต้องการที่จะกระทำในสิ่งที่ตนเองสนใจเพื่อที่จะได้ใช้ศักยภาพหรือตระหนักถึงศักยภาพของตนอย่างเต็มที่หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นความต้องการบรรลุในสิ่งที่ตนตั้งใจอันถือเป็นความปรารถนาที่บุคคลอยากจะเป็นอะไรก็ได้ นอกจากที่เป็นอยู่เพื่อให้เขาสามารถบรรลุถึงความพอใจและเข้าใจตนเองซึ่งจะเป็นความต้องการขั้นสุดท้ายและสูงสุดของบุคคล

ภาพที่ 2.1 การวางภาพประกอบการทำบทนิพนธ์. ปรับปรุงจาก ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ 5 ชั้น Maslow โดย ญัฐพันธ์ เขจรนนท์, 2549, น. 184. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

จากแผนลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เราจะเห็นว่าความต้องการในแต่ละขั้นของบุคคล จะได้รับการบำบัดเรียงตามลำดับจากความต้องการในระดับต้นไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและเมื่อความต้องการในระดับใดได้รับการบำบัดแล้ว มนุษย์ก็จะก้าวไปสู่ระดับขั้นของความต้องการที่สูงขึ้นแต่ถ้าความต้องการในระดับนั้นยังไม่ได้รับการตอบสนอง มนุษย์ก็จะกลับไปสู่ความต้องการในสถานะเดิมและก็จะพยายามใหม่จนกว่าเขาจะบรรลุความต้องการนั้น แนวความคิดของ Maslow นี้ได้รับการยอมรับนำไปประยุกต์ ในหลายด้าน โดยเฉพาะการบริหารงานและการบริหารคน ซึ่งเรารู้จักทฤษฎีนี้ในชื่อว่าทฤษฎีลำดับขั้น ความต้องการของ Maslow (Maslow's Hierarchy of Needs)

2.2.4 ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom (Vroom's Expectancy theory)

Vroom ได้ให้ความสนใจศึกษากระบวนการที่ทำให้บุคคลทำการตัดสินใจแสดงพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยที่ Vroom อธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคลจะเป็นผลมาจากการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำในสิ่งที่เขาเชื่อว่าจะได้ผลตอบแทนสูงที่สุดและเป็นตอบแทนที่เขาต้องการ ซึ่งจะสามารถแสดงได้จากสมการ ต่อไปนี้ (ณัฐพันธ์ เขจรนันทน์, 2552, น. 186)

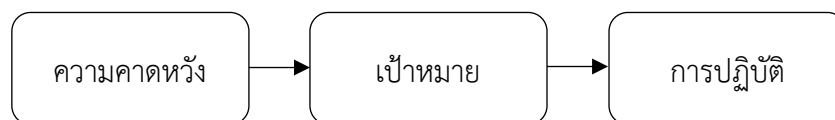
$$1. \text{ การจูงใจ (M) = ความคาดหวัง (E) } \times \text{ เครื่องมือ (I) } \times \text{ ผลบวกของปัจจัยเชิงปฏิบัติการ (V)}$$

โดยการจูงใจ (M) จะเกิดจากความคาดหวัง (E) หรือโอกาสที่การกระทำจะบรรลุความสำเร็จกับวิธีการหรือเครื่องมือ (I) ที่จะทำให้บรรลุความต้องการ กับคุณค่าของรางวัล (V) หรือผลลัพธ์ที่บุคคลจะได้รับจากการกระทำนั้น ซึ่งจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและให้ผลเชิงบวก โดยบุคคลจะมีการจูงใจเมื่อปัจจัยทั้งสามมีแนวโน้มที่จะส่งผลตามที่เขาต้องการ โดยทฤษฎีความคาดหวังจะอธิบายกระบวนการตัดสินใจของบุคคลว่าจะขึ้นอยู่กับประเมินปัจจัย 3 ประการ ได้แก่

1.1 ความน่าสนใจหรือคุณค่าของผลงาน (Attractiveness) เป็นคุณค่าความพอใจในผลลัพธ์ที่บุคคลจะได้รับเมื่อเขาทำงานเสร็จ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในแต่ละคน

1.2 ความคาดหวังจากผลลัพธ์ของการทำงาน (Performance-Outcome Expectancy) เป็นความเชื่อมั่นในความสำเร็จของผลงานว่าจะมีโอกาสหรือความเป็นไปได้มากหรือน้อยอย่างไร

1.3 ความคาดหวังจากแรงพยายามและการทำงาน (Effort-performance Expectancy) เป็นความพยายามที่บุคคลได้ใส่ลงไปในงาน เพื่อที่จะให้ได้ผลงานออกมาตามต้องการ

ภาพที่ 2.2 การวางภาพประกอบการทำบทนิพนธ์. ปรับปรุงจาก *ความคาดหวังจากแรงพยายาม และการทำงาน* โดย ณัฐพันธ์ เขจรนันทน์, 2549, น. 184. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

ถึงแม้ทฤษฎีความต้องการจะมีความสมเหตุสมผลทางตรรกะ (Logic) แต่ก็มิได้หมายความว่าทฤษฎีนี้จะเป็นสากลที่สามารถนำไปประยุกต์ได้กับทุกสถานการณ์ เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ล้วนมีความเป็นนามธรรม (Subjective) ซึ่งผู้ใช้ต้องแน่ใจว่าผู้ได้รับการกระตุ้นจะมีความคาดหวังในเป้าหมายและความสามารถของตน ตลอดจนให้ความสำคัญกับรางวัลที่เขาจะได้รับจึงถือว่าเป็นงานที่ต้องใช้ความละเอียดอ่อนและประสบการณ์ของผู้ใช้ในการประเมินสภาพแวดล้อมและความต้องการส่วนบุคคลของพนักงานที่เขาต้องการจะจูงใจให้ทำงาน

สรุปได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นเป็นแนวคิดของนักวิชาที่ผู้ศึกษาได้นำมาใช้ในการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ทั้งสิ้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองของท้องถิ่นและชุมชน โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบ มีอิสระในการใช้ดุลยพินิจ มีหน้าที่และงบประมาณแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่องค์กรปกครองท้องถิ่นก็ไม่ได้มีอิสระโดยในตนเองอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลกลางตามวิธีการที่เหมาะสม การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับประเทศ (สง่า พันธุ์หนองหัว, 2554, น. 11-40)

2.3.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารส่วนท้องถิ่นมีหลายรูปแบบ วิทยุ อังคนารักษ์ (2519, น. 41) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการปกครองในรูปแบบกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้กับท้องถิ่นทำกันเองเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ให้ดำเนินไปอย่างประหยดมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยมีงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

ลิขิต ธีรเวคิน (2530, น. 386) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองทางการเมืองที่อยู่ในระดับต่ำลงมาจากชาติ ซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมายและมีอำนาจอย่างพอเพียงที่จะทำกิจกรรมในท้องถิ่นโดยตนเอง รวมทั้งอำนาจในการเก็บภาษีหรือการใช้แรงงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าวนี้อาจมาจากการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้งก็ได้

อุทัย หิรัญโต (2531, น. 35) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานท้องถิ่นต้องมีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน โดยให้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลยังคงควบคุมด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2537, น. 1) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การบริหารงานทางการเมืองของหน่วยย่อยภายในเขตพื้นที่ที่กำหนด และขนาดพื้นที่ที่ว่าอยู่ภายในประเทศ และมีขนาดเล็กกว่าประเทศ

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, น. 231) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นให้อำนาจในการปกครองร่วมกัน ทั้งหมดหรือบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือบางส่วนในการบริหารการปกครองท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าด้วยอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

สมพงษ์ เกษมสิน (2526, น. 14) นักรัฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของไทยได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ส่วนการปกครองของประเทศหรือรัฐซึ่งมีหน้าที่สำคัญ คือ การรับผิดชอบในการดำเนินงานเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประชาชนในท้องที่หรือในขอบเขตแห่งใดแห่งหนึ่งโดยเฉพาะ และเป็นการสมควรที่จะมอบเรื่องดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหาร โดยมีฐานะเป็นรองของการบริหารของรัฐบาลในส่วนกลาง

Holloway (1951, pp. 101-103) ได้อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเองและมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

Robson (1953, p. 574) ได้อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่รัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้อำนาจการปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมียุติธรรมที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมควรมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

Clark (1957, pp. 87-89) ได้อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ใดโดยเฉพาะและหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จะจัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

Sady (1966) ได้อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองทางการเมืองที่อยู่ระดับต่ำกว่ารัฐ ซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมายและมีอำนาจเพียงพอที่จะทำกิจการในท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง รวมทั้งอำนาจการจัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ของการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวอาจได้รับการเลือกตั้งโดยท้องถิ่นก็ได้ อุทัย หิรัญโต (2529, อ้างถึงใน สง่า พันธุ์หนองหัว, 2554, น. 13)

Montagu (1984, p. 574) ได้อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่การบริหารการปกครอง มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บังคับบัญชาว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

สรุปได้ว่า การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของไทยปัจจุบันเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการรูปแบบหนึ่ง โดยอาศัยการผสมผสานระหว่างการรวมอำนาจ การแบ่งอำนาจและการกระจายอำนาจ ลักษณะของการกระจายอำนาจหรือการปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองซึ่งรัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นหนึ่งหรือหลาย ๆ ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ ซึ่งกำหนดขอบเขตพื้นที่ไว้แน่ชัด มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่น และเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน มีประชาชนเข้าร่วมดำเนินการและมีความเป็นเอกเทศหรือความเป็นอิสระทางการเงินและอื่นๆ ในระดับหนึ่ง

2.3.2 หลักการปกครองท้องถิ่น

หลักการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นอย่างมากซึ่งมีผู้กล่าวถึงหลักการของการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

2.3.2.1 หลักการปกครองท้องถิ่น มีดังนี้ (ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2537, น. 25-26)

- 1) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการปกครองตนเอง
- 2) มีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเป็นสำคัญ และประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น
- 3) มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้โดยรัฐเป็นผู้อนุญาตเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำรายได้มาพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า
- 4) มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมการกำหนดงานให้เป็นไปตามนโยบายของตน
- 5) มีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับ เพื่อนำมากำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือตามความต้องการของท้องถิ่น และกฎข้อบังคับดังกล่าวต้องไม่ขัดกับกฎหมายหรือระเบียบแห่งรัฐ
- 6) เพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งรัฐองค์กรปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นยังคงอยู่ในการกำกับ ดูแล และความรับผิดชอบของรัฐ

2.3.2.2 หลักการปกครองท้องถิ่น มีดังนี้ (บุญยรงค์ นิลวงศ์, 2532, น. 17-18)

- 1) เป็นองค์กรนิติบุคคล แยกจากราชการบริหารส่วนกลาง มีงบประมาณทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่เป็นของตนเอง การให้องค์กรท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลก็เพราะจะทำให้ท้องถิ่นมีอิสระในการทำสัญญาและนิติกรรมต่าง ๆ โดยไม่ต้องอาศัยองค์กรของรัฐ
- 2) มีการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งนี้อาจเป็นการเลือกตั้งทั้งหมด คือ การเลือกตั้งทั้งสภาท้องถิ่นและฝ่ายบริหาร หรือจะมีการเลือกตั้งแต่เพียงบางส่วน ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อว่าการเลือกตั้งเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง
- 3) มีอิสระ คือ มีอำนาจในการดำเนินการที่ได้รับมอบหมายเองโดยมีงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเองและไม่ต้องรอรับคำสั่งจากส่วนกลางแต่อย่างใดแต่อำนาจอิสระนี้จะมากเกินไปอย่างสิ้นเชิงจากรัฐไม่ได้จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลจากรัฐบาลหรือตัวแทนของรัฐบาล

สรุปได้ว่า ในการปกครองท้องถิ่นนั้น มีหลักการที่สำคัญคือการเป็นนิติบุคคลที่จะทำให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้โดยอิสระผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมในการปกครองของประชาชนและที่สำคัญควรมีอิสระในการปฏิบัติงานพอสมควรเพื่อให้สามารถสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

2.3.3 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลิขิต ธีรเวคิน (2530, น. 79) กล่าวว่า จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น จึงสรุปได้ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกตนว่าตนมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบ และห่วงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบปกครองประชาธิปไตยในที่สุด โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารจัดการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติ ต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Sift Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่ง ก็คือ การปกครองตนเอง มิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบียดเบียน การปกครองตนเอง คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีตามประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญต่อท้องถิ่นประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน นอกจากนี้การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หรือการกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุด คือ รากหญ้า (Grass Roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบสำคัญยิ่งยวดอันหนึ่ง ก็คือ การขาดรากฐานในท้องถิ่น

3. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรประชาชน ความต้องการและปัญหาหยาบแตกต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้ที่รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี การบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติไปยัง

ส่วนเหนือขึ้นไปท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลงภายในท้องถิ่นนั่นเอง ไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

4. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศ ในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วยในประเทศไทยผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง เช่น นายทองหยด จิตตพิริยะ นายสุรินทร์ เทพกาญจนา เป็นต้น ล้วนแต่มีผลงานจากการเป็นนายก เทศมนตรี หรือผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อนจนสามารถประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ

5. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบท ที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทอย่างสัมฤทธิ์ผลนั้นจะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่นให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ “หยิบยื่นยัดใส่ หรือกึ่งหยิบยื่นยัดใส่” เกิดความคาดหวังทุกปีจะมี “ลาภลอย” แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกลับสร้างลักษณะแบบพึ่งพา ไม่ยอมช่วยตนเอง อันเป็นลบต่อการพัฒนาพื้นฐานระบบประชาธิปไตย ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงจะทำให้เกิดลักษณะการพึ่งตนเองซึ่งเป็นหลักสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยิ่ง

2.3.4 วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.4.1 หลักการแบ่งการปกครองท้องถิ่น

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2548, น. 135) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภาระที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ ก็จะสามารถมีรายได้ มีงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะทำการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้อย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2. เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับการบริการแต่รัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างกันด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดการเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารท้องถิ่นทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก

และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนด ไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากองการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้อย่างดี

2.3.4.2 หน้าที่ของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, น. 29) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากความจำเป็นบางประการ ดังนี้

1. ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่กว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

2. รัฐบาลมีอาจดำเนินการในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ไขปัญหาหรือจัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

3. กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้นไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง

ดังนั้น หากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้วรัฐบาลจะต้องรับภาระ การดำเนินการทุกอย่างและไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นทุกจุดหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น หากได้มีการจัดการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการเองแล้วภาระของรัฐบาลก็ผ่อนคลายเป็น รัฐบาลเพียงแต่มีหน้าที่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้นเพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้น การแบ่งเบาภาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญหรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม ความคับคั่งของภาระต่าง ๆ ที่รวมอยู่ส่วนกลางจะลดน้อยลง ความคล่องตัวในการดำเนินงานของส่วนกลางจะมีมากขึ้น

2.3.5 องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

อนันต์ อนันตกุล (2540, น. 69) ระบุองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นของประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ

และความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีหลักเกณฑ์ที่กำหนดพื้นที่และระดับหน่วย การปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่สำหรับ ขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนัก กิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการ และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้อง พิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากนัก เพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาล แห่งชาติมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับควบคุม ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะบริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชน ในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติภารกิจภายใน ขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงาน ราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีรายได้ การจัดเก็บภาษี ตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้า ต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของ หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าอิสระเต็มที่ที่เดียวคงหมายถึงเฉพาะอิสระ ในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีเช่นนั้นท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป รัฐจึงต้องสงวนอำนาจ ในการควบคุมดูแลอยู่การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง และกิจกรรมการปกครองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่เน้น การมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์การ หรือมีสถาบันที่จำเป็นในการปกครอง ตนเองและที่สำคัญ คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

2.4 การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ได้มีการตรวจพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ขึ้น ต่อมาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เจตนารมณ์ในการร่างกฎหมายจัดตั้งเทศบาลในระยะแรก มี 2 ประการ คือ เพื่อประสิทธิภาพในการจัดทำบริการสาธารณะและเป็นสถาบันสอนประชาธิปไตยให้กับประชาชนและต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มีการแก้ไขถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 กุลธน ธนาพงศธร (2532, อ้างถึงใน สง่า พันธุ์หนองหว่า, 2554, น. 24) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกล่าวถึงกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับเทศบาล

2.4.1 การจัดตั้งเทศบาล

อุทัย หิรัญโต (2529, น. 166) กล่าวว่า เทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารท้องถิ่นที่ผู้บริหารและสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชน และเป็นผู้ดำเนินกิจการของเทศบาลเอง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าเทศบาล หมายถึง การบริหารปกครองท้องถิ่นของตนเองและเพื่อตนเองตามหลักกระจายอำนาจมากที่สุด ในหลายประเทศถือว่าการปกครอง ระบอบเทศบาลเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเป็นข้อต่ออันดับแรกของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เทศบาลของไทยเริ่มมีขึ้นตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราช แต่เรียกชื่อเป็น “การสุขาภิบาล” ต่อมาได้เปลี่ยนรูปเป็นเทศบาลโดยปริยายทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีพระราชบัญญัติยกเลิกสุขาภิบาลและในที่สุดสุขาภิบาลก็เลือนหายไป ในปี พ.ศ. 2470 ได้มีการเสนอจัดตั้งเทศบาลขึ้นโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานแต่มีได้ตราเป็นกฎหมาย ใน พ.ศ. 2473 ได้มีการร่างกฎหมายเทศบาลขึ้นแต่มีได้ประกาศบังคับใช้จนถึง พ.ศ. 2476 ได้มีการร่างกฎหมายเทศบาลขึ้นแต่มีได้ประกาศบังคับใช้จนถึง พ.ศ. 2476 จึงมีพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาลประกาศใช้เป็นครั้งแรกและต่อมามีกฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลอีกสามฉบับ คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2581, 2486 และ 2496 ตามลำดับ หลังจากที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 แล้ว ขณะนั้นรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ที่จะยกฐานะตำบลต่าง ๆ ประมาณ 4,800 ตำบลขึ้นเป็นเทศบาลทั้งหมด โดยไม่จัดให้เป็นการปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ อีก แต่ในสภาพที่เป็นจริงฐานะของตำบลในขณะนั้นมีความแตกต่างกันมาก จึงไม่อาจกระทำเช่นนั้นได้มีเพียง 114 ตำบลเท่านั้นที่สามารถตั้งเป็นเทศบาลได้และในจำนวนเทศบาลที่ตั้งขึ้นนี้ก็ไม่สามารถบริหารงานได้ตามความมุ่งหมาย ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนของไทยในขณะนั้นขาดความรู้ความเข้าใจและไม่สนใจวิธีการของเทศบาล และเป็นที่น่าสังเกตว่าหลังจากที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ขึ้นแล้วจนถึง พ.ศ. 2478 จึงได้มีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในประเทศไทยครั้งแรก

ปัจจุบันพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 แบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ ไว้ดังนี้

1. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

2. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องที่อันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องที่ชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้

และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

3. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้และมีประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นระบุชื่อและเขตเทศบาลนั้นไว้ด้วย

2.4.2 โครงสร้างการบริหารของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 14-48 กำหนดให้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลออกเป็นสองส่วน คือ สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน ดังต่อไปนี้

1.1.1 สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน

1.1.2 สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน

1.1.3 สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 24 คน

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นอกจากมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วจะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะบริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษา หรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะมีเหตุส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้งในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างให้สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่

สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาเทศบาลผู้เข้ามาแทนให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงของผู้ซึ่งตนแทน (มาตรา 16) สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่ทำให้แก่เทศบาลนั้นหรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ (มาตรา 18 ทวิ) สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ (มาตรา 19)

1. ถึงคราวออกตามวาระ หรือมีการยุบสภาเทศบาล
2. ตาย
3. ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
4. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 15 วรรคสอง
5. ขาดประชุมสภาเทศบาลสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
6. กระทำการอันต้องห้าม มาตรา 18 ทวิ
7. สภาเทศบาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่าเป็นความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เทศบาลหรือทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของเทศบาล

โดยมีสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกเทศบาลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
เข้าชื่อเสนอให้สภาเทศบาลพิจารณาและมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวน
สมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติ

8. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวน
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งตกไปตาม
กฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นมีข้อสงสัย
เกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกเทศบาลคนใดสิ้นสุดลงตาม 4) 5) หรือ 6) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวน
และวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุดกรณีที่มีสมาชิกภาพของสมาชิกสภา
เทศบาลสิ้นสุดลง 7) พร้อมกันทั้งหมดให้ถือว่าเป็นการยุบสภาเทศบาล

ประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภา
เทศบาล (มาตรา 20) นอกจากการพ้นตำแหน่งตาม มาตรา 20 วรรคสอง ประธานสภาเทศบาล
และรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (มาตรา 20 ทวิ)

1. ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
2. สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล
3. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 73
4. สภาเทศบาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีคุณสมบัติในทางที่จะนำมาซึ่ง

ความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพ
ของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติการหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ โดยมีสมาชิกสภาเทศบาล
จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด เท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาเทศบาล
พิจารณาและมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ให้พ้นจากตำแหน่งแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติ

ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานเทศบาล 3) หรือ 4) จะดำรง
ตำแหน่งประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาลอีกไม่ได้ตลอดอายุของสภาเทศบาลนั้น
ให้ประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาลที่ได้รับเลือกใหม่อยู่ในตำแหน่งตามวาระของ
ผู้ซึ่งตนแทน

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสี่สมัย สมัยประชุมสามัญครั้งแรกและวันเริ่มประชุมสมัย
สามัญประจำปีให้สภาเทศบาลกำหนดผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลได้มาประชุม
สภาเทศบาลครั้งแรกภายในสิบห้าวัน นับแต่วันประกาศผลการสภาเทศบาลได้มาประชุมสภาเทศบาล
ครั้งแรกภายในสิบห้าวัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบตามจำนวนแล้ว
ให้ที่ประชุมเลือกประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลกรณีที่สภาเทศบาลไม่อาจจัดให้มี
การประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนดเวลาในวรรคสองหรือมีการประชุมสภาเทศบาลแต่ไม่อาจเลือกประธาน
สภาเทศบาลได้ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล
สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกินสามสิบวันแต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับ
อนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา 24)

ในกรณีกิจการอื่นใดกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของเทศบาลหรือประชาชนในท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ หรือนายกเทศมนตรีอาจเสนอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในท้องถิ่นได้และประกาศให้ประชาชนทราบการออกเสียงประชามติต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกิจกรรมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามวรรคหนึ่ง ซึ่งมีใช้เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย การออกเสียงประชามติที่เกี่ยวกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือคณะบุคคลใดคณะบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ จะกระทำมิได้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติการออกเสียงประชามติ ตามมาตรฐานนี้ให้มีผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่สภาเทศบาลหรือนายกเทศมนตรีในเรื่องนั้น หลักเกณฑ์ และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (มาตรา 32 ทวิ)

2. นายกเทศมนตรี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย (มาตรา 48 เบญจ)

2.1 มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีในวันเลือกตั้ง

2.2 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

2.3 ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะบริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นที่ปรึกษา หรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น

2.4 เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

ให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ว่าในกรณีที่นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง (มาตรา 48 สัตต)

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 48 อัฐ)

1. เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 2 คน

2. เทศบาลเมือง ให้มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 3 คน

3. เทศบาลนคร ให้มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 4 คน

นายกเทศมนตรี อาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ โดยในกรณีเทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสองคน ในกรณีเทศบาลเมืองให้แต่งตั้งรวมกันได้จำนวนไม่เกินสามคน และในกรณีเทศบาลนครให้แต่งตั้งรวมได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน รองนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม เช่นเดียวกับนายกเทศมนตรี (มาตรา 48 เบญจ) ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ให้ประชาชนสภาเทศบาล

เรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ภายในสามสิบวันแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี (มาตรา 48 ทศ)

กรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล หรือสภาเทศบาลถูกยุบตาม มาตรา 24 หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของข้าราชการหรือราษฎร นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ เมื่อได้มีการเลือกตั้งสภาเทศบาลแล้วให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบาย โดยไม่มีการลงมติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเลือกประธานสภาเทศบาลด้วย หากนายกเทศมนตรีไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้นายกเทศมนตรีจัดทำนโยบายแจ้งเป็นหนังสือส่งให้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนภายในเจ็ดวัน โดยให้นำวิธีการแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่านายกเทศมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแล้ว ให้นายกเทศมนตรีจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลเป็นประจำทุกปี ค่าแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีและรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานให้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลด้วยกำหนดนโยบายของนายกเทศมนตรีต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย (มาตรา 31)

นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (มาตรา 48 จตุทศ)

1. ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ดำรงตำแหน่งที่ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
2. รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ
3. เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้นหรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ

นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (มาตรา 48 ปัญจทศ)

1. ถึงคราวออกตามวาระ
2. ตาย
3. ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
4. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 48 เบญจ
5. กระทำการฝ่าฝืน มาตรา 48 จตุทศ
6. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง มาตรา 62 ตรี วรรคห้า หรือมาตรา 73
7. ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
8. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่านายกเทศมนตรีไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลงตาม 4) หรือ 5) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีประกาศ กระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้วให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน บรรดาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่หรือกฎหมายอื่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในกรณี que เทศบาลตำบลใดมีทั้งนายกเทศมนตรีและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่หรือกฎหมายอื่นในเขตเทศบาลตำบลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 48 เดวิสตี) เงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 48 จตุวีสติ) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมกันของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง ตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 62)

การเสนอร่างเทศบัญญัติในกรณี que ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับการร่างเทศบัญญัติให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาลและให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ให้ประธานสภาเทศบาลร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติและแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (มาตรา 39)

ในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวนสิบห้าคนเพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งโดยแก้ไขปรับปรุงหรือยืนยันสาระสำคัญในร่างเทศบัญญัตินั้น ทั้งนี้ให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งนายกเทศมนตรีเสนอจำนวนเจ็ดคนและบุคคลซึ่งเป็นที่หรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลมิได้รับหลักการและให้กรรมการทั้งสิบสี่คนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลที่ซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรีรองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าว ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวนสิบสี่คน

ในกรณีที่ไม่สามารถเสนอบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือประธานกรรมการได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง หรือกรรมการหรือประธานกรรมการไม่ปฏิบัติ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขาธิการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลทำหน้าที่กรรมการหรือประธานกรรมการดังกล่าวให้ครบตามจำนวนให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่แต่งตั้งประธานกรรมการในคราวแรกแล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ประธานกรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติที่พิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการในวรรคสี่ให้นายกเทศมนตรีโดยเร็ว (มาตรา 62 ตรี) แล้วให้นายกเทศมนตรีเสนอร่างเทศบัญญัติดังกล่าวต่อสภาเทศบาล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับเทศบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด หากนายกเทศมนตรีไม่เสนอเทศบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลภายในเวลาที่กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา 61 ทวิ) ให้สภาเทศบาลพิจารณาร่างเทศบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตาม มาตรา 62 ตรี วรรคห้า ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากนายกเทศมนตรี หากสภาเทศบาลพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราเทศบัญญัตินั้นให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป และใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีที่แล้วไปพลางก่อนในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล (มาตรา 62 จัตวา)

ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของสภาเทศบาล การเสนอการแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้ (มาตรา 62 จัตวา)

เมื่อนายอำเภอในกรณีแห่งเทศบาลตำบลในอำเภอ นั้นหรือผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีแห่งเทศบาลเมืองและเทศบาลนครเห็นว่านายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีผู้ได้ปฏิบัติราชการของเทศบาลไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการและนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี มีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีนั้นไว้ก่อนได้ แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรีบรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่มิคำสั่งเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยสั่งการตามสมควร (มาตรา 72)

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่านายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่หรือมีความประพฤติในทางจะนำซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วยหลักฐานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ดุลยพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานเทศบาล พ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด (มาตรา 73)

กล่าวโดยสรุป นายกเทศมนตรีจะทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทางการปฏิบัติงาน ในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามนโยบายของตนเอง หรือกลุ่ม หรือพรรคที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน นายกเทศมนตรีจึงมีอำนาจควบคุมและรับผิดชอบในการบริหาร กิจการของเทศบาลทั้งหมด และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ได้บัญญัติในกฎหมาย ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นและกฎหมายอื่น ๆ เช่น การป้องกันอาชญากรรม ชี้แจงอบรมราษฎร การให้สวัสดิการ เป็นต้น

พนักงานเทศบาล เป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของเทศบาลที่ปฏิบัติงานประจำสำนักงาน หรือนอกสำนักงานเป็นผู้นำนโยบายของคณะเทศมนตรีไปปฏิบัติ โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบ ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการกำหนด ส่วนราชการของเทศบาล พ.ศ. 2542 แบ่งออกเป็น 12 หน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบ แผนและนโยบายของเทศบาล ทั้งมีหน้าที่เป็นเลขานุการสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีเกี่ยวกับงาน สารบรรณ งานธุรการ งานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย งานการเจ้าหน้าที่งานทะเบียนราษฎร ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่มีได้กำหนดไว้เป็นงานของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ

2. สำนักการคลัง/กองคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและการบัญชีการจัดเก็บภาษี ต่างๆ ตลอดจนการควบคุมดูแลพัสดุและทรัพย์สินของเทศบาล ประกอบด้วย งานการเงินและบัญชี งานพัฒนารายได้ งานผลประโยชน์ งานเร่งรัดรายได้ งานแผนที่ภาษี งานทะเบียนทรัพย์สิน

3. กองหรือฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่แนะนำช่วยเหลือด้านการเจ็บป่วย ของประชาชน การป้องกัน การระงับโรคติดต่อ การสุขาภิบาลและรักษาความสะอาด งานสัตว์แพทย์ ตลอดจนการควบคุมการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับสุขอนามัยของประชาชน

4. สำนักการช่าง/กองช่าง หรือฝ่ายช่าง มีหน้าที่เกี่ยวกับควบคุมงานก่อสร้างอาคาร เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง งานเกี่ยวกับไฟฟ้าสาธารณะ งานบำรุงรักษาทางบก ทางระบายน้ำ สวนสาธารณะ งานสำรวจและแบบแผน งานสถาปัตยกรรมและผังเมือง ตลอดจน งานสาธารณูปโภค

5. สำนักการศึกษา/กองการศึกษา หรือฝ่ายการศึกษามีหน้าที่ดำเนินกิจการปฏิบัติงาน ในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชน งานด้านการสอน การนิเทศการศึกษา งานการศึกษานอก โรงเรียน และงานกิจกรรมเด็กและเยาวชน

6. กองหรือฝ่ายวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานวิชาการและ การวางแผนพัฒนาเทศบาล ประกอบด้วย งานวิเคราะห์นโยบาย และแผนงานวิจัยและประเมินผล การจัดทำงบประมาณ และงานประชาสัมพันธ์

7. กองหรือฝ่ายสวัสดิการสังคม มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์ งานสวัสดิการเด็กและเยาวชน และงานพัฒนาชุมชน

8. กองหรือฝ่ายช่างสุขาภิบาล มีหน้าที่กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลพร้อมบำบัดน้ำเสีย ประกอบไปด้วย งานกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล งานเครื่องกลและซ่อมบำรุงงานโรงงาน กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล งานแบบแผน งานก่อสร้าง งานควบคุมและการตรวจสอบ การบำบัดน้ำเสีย งานบำรุงรักษาและซ่อมแซม และงานวิเคราะห์คุณภาพน้ำ

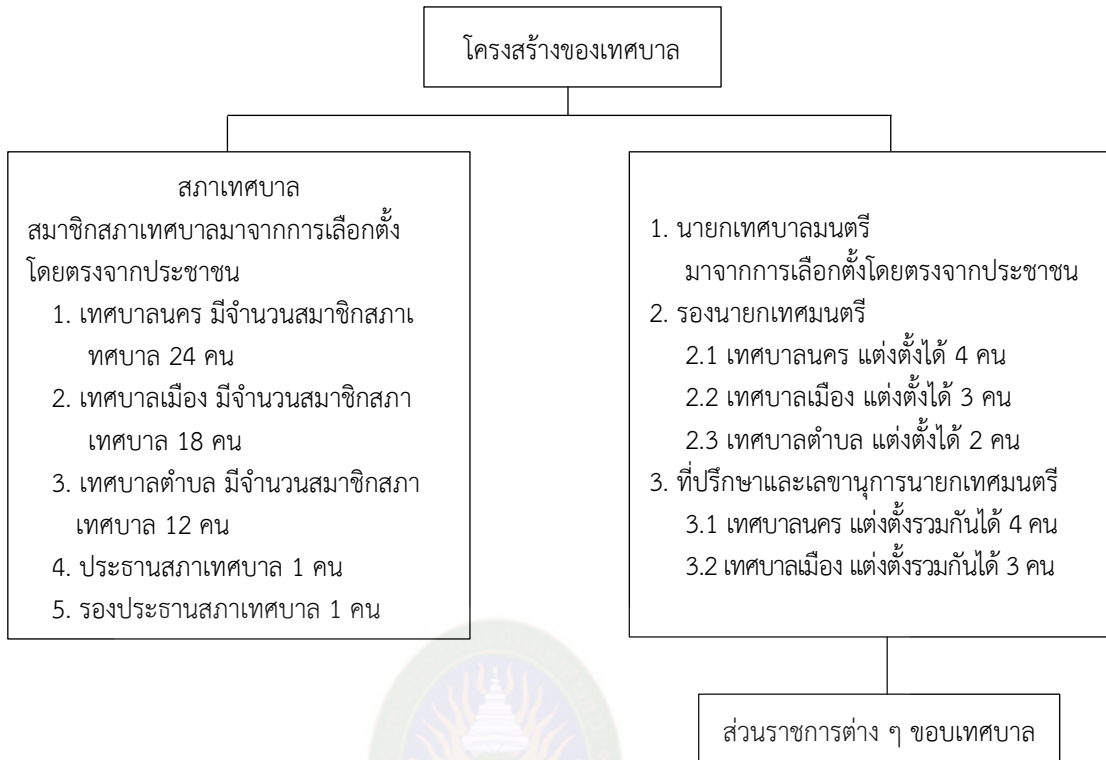
9. กองหรือฝ่ายการแพทย์ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานรักษาพยาบาลประชาชน ประกอบด้วย ฝ่ายบริการการแพทย์ ฝ่ายการพยาบาล และศูนย์บริการสาธารณสุข (กองหรือฝ่ายการแพทย์จัดตั้งขึ้นเฉพาะเทศบาลนคร ซึ่งมีรายได้เพียงพอสำหรับการจัดสร้างโรงพยาบาลและการบริหารงาน)

10. กองหรือฝ่ายการประปา มีหน้าที่เกี่ยวกับงานผลิตน้ำประปา งานวางระบบท่อประปา งานจำหน่ายน้ำประปาให้ประชาชน งานจัดเก็บรายได้การประปา

11. หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบและกลั่นกรองให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะแก่ปลัดเทศบาลเกี่ยวกับงานการเงินและควบคุมตรวจสอบด้านอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

12. หน่วยงานแขวง มีหน้าที่ให้บริการประชาชนเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การศึกษา การสวัสดิการสังคม สาธารณสุข การช่างการประปา แขวงเป็นหน่วยงานย่อยที่จำลองรูปแบบเทศบาลเพื่อรองรับความเจริญเติบโตของเมืองและเป็นการบริการประชาชนให้ทั่วถึง ซึ่งจะสามารถจัดตั้งแขวงได้ในกรณีที่เทศบาลขนาดใหญ่มีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 20 ตารางกิโลเมตร ประชากรไม่ต่ำกว่า 100,000 คน มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน 60 ล้านบาทขึ้นไป

กล่าวโดยสรุป โครงสร้างของเทศบาลประกอบด้วย สภาเทศบาล นายกเทศมนตรี และพนักงานเทศบาล โดยจะมีนายกเทศมนตรีทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร และปลัดเทศบาลทำหน้าที่ฝ่ายปกครองบังคับบัญชาพนักงานเทศบาล ซึ่งเป็นฝ่ายข้าราชการประจำ

ภาพที่ 2.3 การวางภาพประกอบการทำบทนิพนธ์. ปรับปรุงจาก โครงสร้างการบริหารในรูปแบบ นายกเทศมนตรีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 โดย โกวิท พงงาม, 2548, น. 184. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

2.4.3 หน้าที่ของเทศบาล

อำนาจหน้าที่หรืองานของเทศบาลแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ อำนาจหน้าที่ บทบาทตามที่กฎหมายตามข้อบัญญัติในพระราชบัญญัติในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ระบุที่บทบาทของเทศบาล และกฎหมายอื่น ๆ กำหนดไว้เป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำอำนาจหน้าที่ บทบาท ที่เทศบาลมีอำนาจพิจารณากระทำ การแบ่งอำนาจหน้าที่หรืองานของเทศบาลยังแตกต่างกันไปในเทศบาลแต่ละระดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.3.1 เทศบาลตำบล แบ่งออกได้สามประการ ดังนี้

1) หน้าที่ที่ต้องกระทำ (มาตรา 50)

- 1.1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 1.2) ให้มีและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ
- 1.3) รักษาความสะอาดถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 1.4) การป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 1.5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- 1.6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

1.7) หน้าที่อื่นๆ ซึ่งมีคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย หรือมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

2) หน้าที่ที่เทศบาลตำบลอาจกระทำได้ตามความจำเป็นหรือมีศักยภาพกระทำได้ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลอาจจัดกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 51)

- 2.1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 2.2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 2.3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 2.4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 2.5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 2.6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- 2.7) ให้มีการบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 2.8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 2.9) เทศพาณิชย์

3) หน้าที่ที่เทศบาลตำบลต้องกระทำตามกฎหมายอื่น ๆ กำหนดไว้ ได้แก่ พระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรียนและที่ดิน พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น

2.4.3.2 เทศบาลเมือง แบ่งออกได้สามประการ ดังนี้

1) หน้าที่บังคับให้เทศบาลตำบลต้องกระทำตามหน้าที่ของเทศบาลตำบลดังกล่าวแล้วข้างต้น (มาตรา 50) ซึ่งเทศบาลเมืองต้องยึดถือเป็นหน้าที่ของเทศบาลเมืองด้วยภายใต้บังคับกฎหมายเทศบาลเมือง มีหน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาล (มาตรา 53) ดังต่อไปนี้

- 1.1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 1.2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 1.3) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- 1.4) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 1.5) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
- 1.6) ให้มีการบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 1.7) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

2) หน้าที่ที่เทศบาลเมืองอาจกระทำได้ตามความจำเป็นหรือมีศักยภาพกระทำได้ (มาตรา 54) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเมือง อาจจัดกิจกรรมใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- 2.1) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 2.2) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 2.3) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 2.4) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- 2.5) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- 2.6) ให้มีการสาธารณสุข
- 2.7) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

- 2.8) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
- 2.9) ให้มีและสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
- 2.10) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 2.11) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
- 2.12) เทศพาณิชย์

3) หน้าที่ที่เทศบาลนครต้องกระทำตามกฎหมายอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงหน้าที่เพิ่มเติมของเทศบาลเพื่อสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นต่อความสำคัญความต้องการราษฎรในกรณีที่โครงการพัฒนาของเทศบาลต้องเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องติดต่อประสานงานจัดทำนอกอาณาเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- 3.1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53
- 3.2) ให้มีที่บำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- 3.3) กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- 3.4) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น
- 3.5) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- 3.6) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- 3.7) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- 3.8) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

4) เทศบาลนครอาจจัดทำกิจการอื่นๆ ตามมาตรา 55 (มาตรา 57) และทำการนอกเขตเทศบาลและการทำการร่วมกับบุคคลอื่น (มาตรา 57) เทศบาลอาจทำกิจการนอกเขตเมือง

4.1) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของตน

4.2) เทศบาลต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ในกรณีที่มีหลายเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลหรือสุขาภิบาล ถือหุ้นอยู่ในบริษัท จำกัด ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยความใน 1) และ 2) ของวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับในกรณีที่บริษัทจำกัดที่เทศบาลร่วมก่อตั้งหรือถือหุ้นอยู่ด้วย มาตรา 58

ถ้ามีกิจการใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่จะร่วมกันทำเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ก็ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า สหการ มีสภาพเป็นทบวงการเมือง และมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วยการจัดตั้ง สหการจะทำการได้ก็แต่โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะได้กำหนดชื่อ อำนาจหน้าที่ และระเบียบการดำเนินงานไว้การยุบเลิกสหการอาจได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและอาจได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและอาจกู้เงินได้ภายใต้บังคับมาตรา 66 (5) หรือ (6) (มาตรา 59)

สรุปได้ว่า การบริหารงานของเทศบาลจะประสบผลสำเร็จและวัตถุประสงค์หรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการแต่อย่างน้อยผู้บริหารหรือนายกเทศมนตรี ก็ควรที่จะต้องบริหารงานเทศบาลโดยยึดหลักกฎหมาย ความจริงใจและความบริสุทธิ์ใจเป็นพื้นฐานในการบริหารงานของเทศบาลและจากการพบปะพูดคุย

สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนั้น ด้านสภาพสมรรถของผู้สมัครก็น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีด้วย

2.5 บริบททั่วไป

สาระและบริบทของเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร พอสรุปได้ดังนี้ ลักษณะที่ตั้งของเทศบาลเมืองมุกดาหาร เดิมเป็นเมืองโบราณ มีประวัติเล่าสืบกันมาว่าเดิมเป็นที่อยู่ของชาวละว้าต่อมาขอมเข้ามามีอำนาจปกครองเหนืออาณาจักรแห่งนี้ระยะหนึ่งแล้วเสีย อำนาจปกครอง ภายหลังเจ้ากินรี เจ้าเมืองโพนสิม (แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวในปัจจุบัน) ได้อพยพข้ามแม่น้ำโขงมาตั้งเมืองใหม่ตรงปากห้วยมุก เรียกว่า เมืองมุกดาหาร เมื่อเดือน 4 ปีกุน พ.ศ. 2313 ในปี พ.ศ. 2450 ได้มีการปรับปรุงการปกครองในมณฑลอุดรเป็นจังหวัด จึงถูกยุบลงเป็นอำเภอมุกดาหารขึ้นตรงกับจังหวัดนครพนม และในปี พ.ศ. 2525 จึงได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดมุกดาหารขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกและขยายอิทธิพลของระบบสังคมนิยมของค่าสังคมนิยมในลาว ซึ่งได้เปลี่ยนการปกครองจากระบบประชาธิปไตยเป็นสังคมนิยมตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2518 ทำให้ชุมชนสุขภาพมุกดาหารได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ตามการจัดตั้งจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2526 มีเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบ ทั้งสิ้น 35.55 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 22,218.75 ไร่

2.5.1 ด้านกายภาพ

2.5.1.1 ที่ตั้ง อาณาเขตของเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง 6 จังหวัด คือ นครพนม, สกลนคร, กาฬสินธุ์, ร้อยเอ็ด, ยโสธร, อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 642 กิโลเมตร มีที่ตั้งและอาณาเขต ดังนี้

- 1) ทิศเหนือจดเทศบาลตำบลบางทรายใหญ่
- 2) ทิศใต้จดเทศบาลตำบลนาสีนวน
- 3) ทิศตะวันออกจดแม่น้ำโขง เลียบตามแนวเส้นเขตแดนประเทศไทยกับแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- 4) ทิศตะวันตกจดเทศบาลตำบลมุก

2.5.2 ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศโดยรวมของเทศบาลเมืองมุกดาหาร จะเป็นที่ดอนและที่ราบลุ่มเหมาะกับการเป็นที่อยู่อาศัย ทิศตะวันออกติดแม่น้ำโขงมีลำห้วยมุก และลำห้วยแช่ไหลผ่านออกสู่มแม่น้ำโขงตรงปากห้วยมุก เทศบาลเมืองมุกดาหารเป็นเมืองเก่า พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณที่มีประชากรหนาแน่นเป็นย่านธุรกิจการค้า โรงแรม และสถานบันเทิงต่าง ๆ ประมาณร้อยละ 80 ของถนนบริเวณศูนย์กลางเมือง จะมีร้านค้าตั้งอยู่สองข้างทางและถนนในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ส่วนใหญ่ค่อนข้างเล็กและแคบ ไม่สามารถขยายออกไปได้

2.5.3 ลักษณะภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศจังหวัดมุกดาหาร แบ่งออกได้ 3 ฤดูกาล ดังนี้

2.5.3.1 ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม จะมีมวลอากาศเย็นหรือบริเวณความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปะทะกับมวลอากาศร้อน ซึ่งจะทำให้บริเวณดังกล่าวเกิดพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรงเกิดขึ้นได้ หรือเรียกอีกอย่างว่าพายุฤดูร้อน ซึ่งจะสร้างความเสียหายเกิดขึ้นในบริเวณที่พายุเคลื่อนผ่านอยู่ในบริเวณแคบ ๆ ในเดือนเมษายน

2.5.3.2 ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม-กลางเดือนตุลาคม จะเกิดฝนทิ้งช่วงประมาณปลายเดือนมิถุนายน-ต้นเดือนกรกฎาคม ปริมาณฝนที่ได้เกิดจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นเข้ามาและปริมาณฝนที่เกิดจากร่องฝนหรือร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านในแนวตะวันออกตกทำให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองเป็นบริเวณกว้าง ปริมาณฝนมากที่สุดเกิดจากพายุหมุน เขตร้อนจากทะเลจีนตอนใต้เคลื่อนเข้ามาปีหนึ่งประมาณ 2-3 ลูก ทำให้เกิดฝนตกเป็นบริเวณกว้าง

2.5.3.3 ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม-กลางเดือนกุมภาพันธ์ จะมีมวลอากาศเย็นหรือบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน แผ่ลงมาปกคลุมบริเวณดังกล่าวทำให้อากาศหนาวเย็นและแห้งในเดือนมกราคม

2.5.4 ลักษณะของดิน

ลักษณะของดินในพื้นที่เทศบาลเมืองมุกดาหารเป็นดินร่วน พื้นที่ราบเหมาะแก่การเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเป็นพื้นที่ธุรกิจและที่พักอาศัย ส่วนพื้นที่ราบลุ่มเลียบแม่น้ำโขงเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม

2.5.5 ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำตามธรรมชาติ

2.5.5.1 หนองน้ำ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ หนองนาบึง และหนองเม็ก คิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ 4,000,000 ลบ.ม.

2.5.5.2 ลำห้วย จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ลำห้วยมุก ลำห้วยแซ่ ห้วยคำสายทอง

2.5.5.3 แม่น้ำ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ แม่น้ำโขง

2.5.6 ด้านการเมือง/การปกครอง

2.5.6.1 เขตการปกครอง

เทศบาลเมืองมุกดาหาร มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบลของอำเภอเมืองมุกดาหาร (ตามกฎหมายลักษณะการปกครองท้องที่) ได้แก่ ตำบลศรีบุญเรือง รวมทั้งตำบลมุกดาหารบางส่วน รวมเนื้อที่ปัจจุบัน 35.55 ตารางกิโลเมตร มีสภาพของชุมชนเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท โดยชุมชนในเขตเมืองชั้นในจะเป็นย่านธุรกิจการค้าการลงทุนสถานบันเทิงที่สำคัญ และมีสภาพความหนาแน่นของประชากรที่สูงกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลชั้นนอกที่เป็นชุมชนเกษตรกรรม แบ่งเขตการปกครองเป็น 3 เขต จำนวน 34 ชุมชน ประกอบด้วย 34 ชุมชน ดังนี้

เขตที่ 1

1. ชุมชนนาโปน้อย ตำบลมุกดาหาร
2. ชุมชนนาโปกลาง ตำบลมุกดาหาร
3. ชุมชนนาโปใหญ่ ตำบลมุกดาหาร
4. ชุมชนโคกสุวรรณ ตำบลมุกดาหาร
5. ชุมชนอรุณรังษี ตำบลมุกดาหาร
6. ชุมชนตาดแคน 1 ตำบลมุกดาหาร
7. ชุมชนตาดแคน 2 ตำบลมุกดาหาร
8. ชุมชนตาดแคน 3 ตำบลมุกดาหาร
9. ชุมชนศรีมงคลเหนือ ตำบลมุกดาหาร

10. ชุมชนร่วมพัฒนาศรีมงคล ตำบลมุกดาหาร

11. ชุมชนศรีมุกดาหาร 1 ตำบลมุกดาหาร

เขตที่ 2

1. ชุมชนแก้วกีนรี ตำบลศรีบุญเรือง

2. ชุมชนศรีมงคลยอดแก้ว ตำบลมุกดาหาร

3. ชุมชนเมืองใหม่ 1 ตำบลมุกดาหาร

4. ชุมชนเมืองใหม่ 2 ตำบลมุกดาหาร

5. ชุมชนศรีมุกดาหาร 2 ตำบลมุกดาหาร

6. ชุมชนศรีพัฒนา 1 ตำบลมุกดาหาร

7. ชุมชนศรีพัฒนา 2 ตำบลมุกดาหาร

8. ชุมชนศรีประเสริฐ ตำบลมุกดาหาร

9. ชุมชนสามัคคีธรรม ตำบลมุกดาหาร

10. ชุมชนหลังศูนย์ราชการ ตำบลมุกดาหาร

เขตที่ 3

1. ชุมชนดอนมุกดา ตำบลมุกดาหาร

2. ชุมชนอนุรักษ์บำรุง ตำบลศรีบุญเรือง

3. ชุมชนเขามโนรมย์ ตำบลศรีบุญเรือง

4. ชุมชนคำภูเงิน ตำบลศรีบุญเรือง

5. ชุมชนหินเรือ ตำบลศรีบุญเรือง

6. ชุมชนศรีบุญเรือง 1 ตำบลศรีบุญเรือง

7. ชุมชนศรีบุญเรือง 2 ตำบลศรีบุญเรือง

8. ชุมชนศรีสุขุมังค์ ตำบลศรีบุญเรือง

9. ชุมชนคำหอย ตำบลมุกดาหาร

10. ชุมชนคำสายทอง ตำบลมุกดาหาร

11. ชุมชนศรีปทุม ตำบลมุกดาหาร

12. ชุมชนค่ายลูกเสือ ตำบลมุกดาหาร

13. ชุมชนแก่นศิลานาถมโหัย ตำบลมุกดาหาร

2.5.6.2 เขตการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองมุกดาหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จำนวน 1 คน แบ่งเป็น 3 เขตการเลือกตั้ง โดยมีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล เขตเลือกตั้งละ 6 คน รวมมีสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน

2.5.7 ประชากร

2.5.7.1 ข้อมูลประชากร

- 1) จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 15,444 ครัวเรือน
- 2) จำนวนประชากรทั้งหมด 34,102 คน แยกเป็น

ชาย จำนวน 17,497 คน

หญิง จำนวน 18,255 คน

3) จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย)

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลประชากร

ช่วงอายุ	ชาย	หญิง	รวม
อายุน้อยกว่า 1 ปี	183	178	361
อายุ 1-18 ปี	3,676	3,796	7,472
อายุ 19-59 ปี	10,194	10,439	20,633
อายุ 60 ขึ้นไป	2,619	3,017	5,636
รวม	16,672	17,430	34,102

4) ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 938.54 คน/ตารางกิโลเมตร

2.5.8 สภาพทางสังคม

2.5.8.1 ด้านการศึกษา สถานศึกษาที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีทั้งสิ้น 19 แห่ง แยกได้ดังนี้

- 1) วิทยาลัยการอาชีพ จำนวน 1 แห่ง
- 2) โรงเรียนเทคโนโลยีการอาชีพระดับอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง
- 3) โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2 แห่ง
- 4) โรงเรียนศึกษาพิเศษ จำนวน 1 แห่ง
- 5) โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สพฐ. จำนวน 6 แห่ง
- 6) โรงเรียนในสังกัดเทศบาล จำนวน 2 แห่ง
- 7) โรงเรียนประถมศึกษาภาคเอกชน จำนวน 2 แห่ง
- 8) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 5 แห่ง
- 9) สนง. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 1 แห่ง

2.5.8.2 ด้านสาธารณสุข สถานพยาบาลในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีทั้งสิ้น 28 แห่ง แยกได้ดังต่อไปนี้

- 1) โรงพยาบาลในเขตเทศบาล มี 2 แห่ง ประกอบด้วย
 - 1.1) โรงพยาบาลของรัฐบาล จำนวน 1 แห่ง
 - 1.2) โรงพยาบาลเอกชน จำนวน 1 แห่ง
- 2) ศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดเทศบาล จำนวน 1 แห่ง
- 3) คลินิกเอกชน จำนวน 33 แห่ง

2.5.8.3 อาชญากรรม

ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร เป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ค่อนข้างดี โดยจากข้อมูลการรับแจ้งและจับกุมคดีทั้งในส่วนของคดีอาญา และอุกฉกรรจ์นั้น มีอัตราการรับแจ้งและอัตราความสำเร็จในการจับกุมที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนบน 2 หากพิจารณาข้อมูลคดีความในอดีตจะพบว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมาในภาพรวมคดีความมีแนวโน้มลดลงทั้งสิ้น ทั้งนี้หากแบ่งเป็นรายประเภทจะพบว่าคดีประเภทอุกฉกรรจ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เล็กน้อย โดยเฉพาะในส่วนของคดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา แต่คดีอาญาลดลงอย่างเห็นได้ชัด

2.5.8.4 ยาเสพติด

1) ในพื้นที่ยังคงมีการลักลอบนำเข้ายาเสพติด ตามแนวชายแดน ทั้งทางด้านถาวร สะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 ด้านท่าเทียบเรือเทศบาลเมืองมุกดาหาร และช่องทางธรรมชาติตามริมฝั่งแม่น้ำโขง

2) กลุ่มนักค้าจากจากการจับกุมคดียาเสพติดในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร พบว่าเครือข่ายนักค้ายาเสพติดจาก สปป.ลาว ส่วนใหญ่มาจากแขวงสะหวันนะเขต (เมืองสองคอน, เมืองอุทุมพอน และเมืองจำพอน) ยังมีบทบาทในการจัดหายาเสพติดส่งเข้าตามแนวชายแดนฝั่งไทยและเข้ามาเคลื่อนไหวในพื้นที่หรือเข้ามาทำงานในพื้นที่ มีการติดต่อกับกลุ่มพ่อค้าคนไทยทุกระยะโดยจะมีผู้สั่งการอยู่เบื้องหลัง รวมทั้งติดต่อช่องทางโทรศัพท์แล้วแจ้งราษฎรในพื้นที่แนวชายแดนราษฎรประเทศเพื่อนบ้านเป็นผู้ขนเข้ามาในประเทศการลำเลียงเข้ามาในพื้นที่จะเป็นลักษณะกองทัพนม

3) ตัวยาที่มีการแพร่ระบาดในพื้นที่ ได้แก่ ยาบ้า กัญชาแห้ง

4) รูปแบบการซุกซ่อน บุคคล สิ่งของสัมภาระที่นำติดตัวมา สินค้าการเกษตร และยานพาหนะ

2.5.8.5 การสังคมสงเคราะห์

เทศบาลเมืองมุกดาหารได้จัดสวัสดิการสังคม นอกจากการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้แก่คนพิการ ผู้สูงอายุและผู้ป่วยเอดส์แล้ว อปท. ยังได้ดูแลช่วยเหลือเด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ฯ ในรูปของเงิน สิ่งของ เช่น เครื่องอุปโภค-บริโภคและบริการ เป็นต้น

2.5.9 ระบบบริการพื้นฐาน

2.5.9.1 การคมนาคมขนส่ง (ทางบก, ทางน้ำ, ทางรางฯลฯ)

1) ทางบก

1.1) รถยนต์: เทศบาลมุกดาหารอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 642 กิโลเมตร ใช้เส้นทางกรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา-อำเภอบ้านไผ่-มหาสารคาม-อำเภอโพนทอง-ร้อยเอ็ด-อำเภอคำชะอี-มุกดาหาร หรือเส้นทางกรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา (ทางหลวงหมายเลข 2) เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 207 ที่บ้านวัด ผ่านอำเภอประทาย-อำเภอพุทไธสง-อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอสุวรรณภูมิ แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2169 ผ่านอำเภอยางชุมน้อย-อำเภอกุดชุม-อำเภอเลิงนกทาแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 212 ผ่านอำเภอนิคมน้ำอ้อย สู่จังหวัดมุกดาหาร

1.2) รถโดยสาร: บริษัทขนส่งจำกัด มีบริการเดินรถจากสถานีขนส่งจตุจักร (หมอชิต 2) ทุกวัน โทร. 0-2936-2852-66 นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารประจำทางเชื่อมระหว่างมุกดาหารและจังหวัดอื่น ๆ ในภาคอีสาน อาทิ จังหวัดขอนแก่น อุบลราชธานี นครพนม สกลนคร อุดรธานี และมหาสารคาม

2) ทางน้ำ

2.1) เรือโดยสาร: ท่าเทียบเรือท่าข้ามเทศบาลเมืองมุกดาหาร ถึงแม้จะมีสะพานมิตรภาพ 2 แต่การเดินทางโดยเรือโดยสารข้ามฟากก็ยังจำเป็นสำหรับการเดินทางไปมาของคนไทย

และคนลาว ท่าเทียบเรือท่าข้ามเทศบาลเมืองมุกดาหาร ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนสองนางสถิตย์ ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ติดกับตลาดอินโดจีน จึงยังมีความสำคัญสำหรับคนโดยสารที่ผ่านเข้า-ออก ระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขตของ สปป.ลาว

3) ทางราง

3.1) รถไฟ: ใช้เส้นทางกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี จากนั้นต่อรถโดยสารไปยังจังหวัดมุกดาหาร ระยะทางประมาณ 167 กิโลเมตร

4) ทางอากาศ

4.1) เครื่องบิน: ยังไม่มีบริการเที่ยวบินไปจังหวัดมุกดาหารโดยตรง หากประสงค์เดินทางโดยเครื่องบินต้องเดินทางไปจังหวัดอุบลราชธานีหรือนครพนม จากนั้นต่อรถโดยสารไปจังหวัดมุกดาหาร

2.5.9.2 การไฟฟ้า

การบริการไฟฟ้าในเขตเทศบาลฯ ดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดมุกดาหาร โอนกระแสไฟฟ้ามาจากเขื่อนลำโดมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี โดยรับกระแสไฟฟ้าแรงสูง 3 เฟส ระบบ 22,000 โวลต์ จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่สถานีไฟฟ้าย่อยมุกดาหาร จ่ายแก่ประชาชนและสถานประกอบการต่าง ๆ ในระบบ 3 เฟส 4 สายแรงต่ำ 380/220 ในปัจจุบัน สามารถให้บริการไฟฟ้าแก่ประชาชนในเขตเทศบาลฯ ครบทุกหลังคาเรือนแล้ว

2.5.9.3 การประปา

ภายในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ได้รับการบริการน้ำประปาจากสำนักงานประปาภูมิภาค มุกดาหาร สำหรับน้ำดิบในการผลิตน้ำประปา เพื่อบริการในเขตเทศบาลนั้นได้จากแม่น้ำโขงมีโรงสูบน้ำ 1 โรง อยู่บริเวณบ้านนาโป ตำบลมุกดาหาร และมีโรงกรองน้ำ 3 แห่ง จำแนกได้เป็น โรงกรองน้ำ การประปาเมืองเก่า 2 โรง มีกำลังการผลิตขนาด 40 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมงและ 80 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง ส่วนโรงกรองน้ำ การประปาเมืองใหม่ มีโรงกรองน้ำ 1 โรง กำลังการผลิต 460 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง ในเขตเทศบาลมีผู้ใช้น้ำประปา จำนวน 7,522 ราย ปริมาณการใช้น้ำ 172,081 ลบ.ม.

2.5.9.4 โทรศัพท์ ปัจจุบันประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีการใช้บริการโทรศัพท์บ้านและโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ตครอบคลุมทุกพื้นที่บริการภายในเขตเทศบาลทุกระบบ

2.5.9.5 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

1) ไปรษณีย์โทรเลข ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร จำนวน 1 แห่ง รหัสไปรษณีย์ 49000

2) บริษัทโทรคมนาคม จำนวน 1 แห่ง

3) บริษัท CAT เทเลคอมมูนิเคชั่น จำกัด จำนวน 1 แห่ง

4) ผู้ให้บริการขนส่งและวัสดุเอกชน จำนวน 14 แห่ง

2.5.9 ระบบเศรษฐกิจ

จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและตั้งอยู่บนจุดกึ่งกลางตามแนวเส้นทางเชื่อมโยงตามแนวเส้นทางเชื่อมโยงตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวระเบียงตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) โดยมีสะพานข้าม แม่น้ำโขง แห่งที่ 2 มุกดาหาร-สะหวันนะเขต เป็นจุดเชื่อมต่อทำให้เป็นจุดเชื่อมโยงการค้าและวัฒนธรรมกับประเทศ

ในอนุภูมิภาคที่มีอุปสงค์ทางการค้าสูงหลายประเทศ เช่น ลาว เวียดนาม และจีน เส้นทาง EWEC เริ่มจากเกาะละแหม่งของเมียนมาร์ผ่านเข้าประเทศไทยที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผ่านจังหวัดขอนแก่น มายังมุกดาหารข้ามสะพานแห่งที่ 2 ไปยังแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามเส้นทางหมายเลข 9 ที่ตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน เชื่อมโยง เขตเศรษฐกิจพิเศษลาวบาว เวียดนาม เข้าสู่เส้นทางหมายเลข 1 ของเวียดนามตอนกลาง ออกสู่ท่าเรือดานัง และสามารถขึ้นไปยัง เวียดนามตอนเหนือ เข้าสู่จีนตอนใต้สู่เขตเศรษฐกิจพิเศษฉงจั่ว มลฑลกวางสี เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง มีนครหนานหนิงเป็นเมืองหลัก ประชากรกว่า 100 ล้านคน ซึ่งจะเป็นแหล่งรองรับสินค้าขนาดใหญ่ของมุกดาหาร ระยะทางเส้นทาง EWEC จากจังหวัดมุกดาหาร ถึงนครดานัง และท่าเรือท่าลี่ดานัง เวียดนาม ระยะทางประมาณ 527 กิโลเมตร ประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศให้จังหวัดมุกดาหารเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้พื้นที่ 3 อำเภอที่อยู่ในแนวแม่น้ำโขง ประกอบด้วยอำเภอเมืองมุกดาหาร ซึ่งครอบคลุมในทุกพื้นที่ภายในเขตเทศบาลเมือง มุกดาหาร อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล ในพื้นที่ 11 ตำบล พื้นที่ 361,542 ไร่ คิดเป็น 578.5 ตร.กม. เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จึงทำให้ศักยภาพทางเศรษฐกิจของเทศบาลเมืองมุกดาหารส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาการค้าส่งและค้าปลีก เป็นอันดับแรก โดยมีแหล่งการค้าหรืออาจเรียกว่าเป็นศูนย์กลางการ จำหน่ายสินค้าหลากหลายประเภทของแถบอินโดจีน นั่นคือ ตลาดอินโดจีนมุกดาหาร รายได้ลำดับที่สอง จึงได้จากกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว และการให้บริการ

2.5.9.1 การเกษตร

พื้นที่ส่วนใหญ่ภายในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท โดยพบที่ดินเพื่อการเกษตรเฉพาะบริเวณที่เป็นที่ราบซึ่งอยู่ตัวเมืองรอบนอก เช่น ในชุมชนนาโปใหญ่ นาโปกลาง นาโปน้อย ชุมชนโคกสุวรรณ และนิยมปลูกข้าวเพื่อการบริโภคกันในครัวเรือนเท่านั้น

2.5.9.2 การประมง

ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อยในครัวเรือน นิยมเลี้ยงในกระชัง พบในเขตชุมชนที่มีพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขง ได้แก่ ชุมชนนาโปใหญ่ และชุมชนนาโปกลางสัตว์เศรษฐกิจที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ ปลานิล ปลาหัวบวม เป็นต้น

2.5.9.3 การปศุสัตว์

การปศุสัตว์ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อยในครัวเรือน การขายเป็นรายได้เสริม สัตว์เศรษฐกิจที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ โคเนื้อ ไก่พื้นเมือง กระบือ และเป็ดเทศ พบในเขตชุมชนรอบนอกตัวเมือง

2.5.9.4 การบริการ

ข้อมูลการพาณิชย์กรรมและบริการ ที่อยู่ในเขตมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม ประกอบด้วย
 - 1.1) สถานีบริการน้ำมัน 10 แห่ง
 - 1.2) ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า 11 แห่ง
 - 1.3) ตลาดสด 3 แห่ง
 - 1.4) ร้านค้าทั่วไป 156 แห่ง

2) สถานประกอบการเทศบาล ครอบคลุมด้วย

- 2.1) สถานธนาบาลของเทศบาล 1 แห่ง
- 2.2) สถานธนาบาลของเอกชน 1 แห่ง
- 2.3) ท่าเทียบเรือ 1 แห่ง
- 2.4) โรงฆ่าสัตว์ 1 แห่ง

3) สถานประกอบการด้านบริการ ครอบคลุมด้วย

- 3.1) โรงแรม 13 แห่ง
- 3.2) ห้องเช่าห้องพัก 23 แห่ง
- 3.3) ธนาคาร 15 แห่ง
- 3.4) ภาพยนตร์ 1 แห่ง
- 3.5) สถานที่จำหน่ายอาหาร ตาม พรบ. สาธารณะสุข 375 แห่ง

2.5.9.5 การท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ได้แก่

1) หอแก้วมุกดาหาร หรือหอแก้วมุกดาหารเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก คือ หอสังเกตการณ์ที่มีความสูง 65.50 เมตร สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2539 ในพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี หอแก้วมุกดาหาร ตั้งอยู่บนถนนมุกดาหาร-ดอนตาล ห่างจากอำเภอเมืองมุกดาหาร 2 กิโลเมตร เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 08.00-18.00 น. บัตรเข้าชม เด็กคนละ 10 บาท ผู้ใหญ่คนละ 30 บาท ส่วนฐานของหอเป็นอาคารทรง 9 เหลี่ยม ตัวอาคารแบ่งออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ชั้นที่ 1 เป็น พิพิธภัณฑ์ศิลปะและวัฒนธรรมแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ชั้นที่ 2 เป็น การจัดนิทรรศการประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของ 8 คนเผ่าในจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ ไทยชา ไทยกะโซ่ ไทยกะเลิง ชาวไทยอีสาน ไทยย้อ ไทยแสก ไทยกุลา ชาวผู้ไทย ชั้นที่ 3-5 เป็นส่วนแกนของหอคอย ชั้นที่ 6 เป็นหอชมทัศนียภาพ 360 องศา ชั้นที่ 7 เป็นลูกแก้วมุกดาหาร ประดิษฐาน พระพุทธรูปเนื้อเงินแท้ เรียกว่า พระพุทธรูปมิ่งมงคลดาหารและพระพุทธรูปประจำวันเกิด

2) ตลาดอินโดจีน แหล่งช้อปปิ้งใจกลางเมืองมุกดาหาร ติดริมแม่น้ำโขงนานาสินค้าราคาถูกจากประเทศเพื่อนบ้านหลังไหลเข้ามาให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อสินค้าที่ตลาดอินโดจีนมากมายหลายอย่าง ได้แก่ ของกินแบบขนมขบเคี้ยว เครื่องครัว เสื้อผ้า มีผ้าไหมด้วยครับ เทวรูปเทพ เซียนต่าง ๆ อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องมือช่าง อุปกรณ์เดินป่า แคมป์ปิ้ง ฯลฯ นอกจากนั้นตลาดอินโดจีนยังมีชั้นใต้ดินอีกด้วย ตั้งแต่เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องสำอาง อาหารการกิน ของที่ระลึกต่าง ๆ มากมาย บรรยากาศของตลาดอินโดจีนจะคึกคักตั้งแต่เช้าจรดเย็น โดยเฉพาะถ้าเป็นวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ผู้คนจะไปจับจ่ายซื้อของกันมากเป็นพิเศษ

3) ศาลเจ้าแม่สองนางพี่น้อง เป็นสถานที่เคารพสักการะสำคัญของชาวเมืองมุกดาหารและชาวจังหวัดใกล้เคียงที่มาบนบานสานกล่าวขอพร โดยถือเอาเดือนพฤษภาคมของทุกปี เป็นเดือนที่ทำพิธีเซ่นไหว้และบวงสรวง ศาลเจ้าแม่สองนางพี่น้องตั้งอยู่บนถนนสำราญชายโขงริมแม่น้ำโขง เยื้องไปทางทิศเหนือของวัดศรีมงคลใต้ ติดกับด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดมุกดาหาร ศาลแห่งนี้เดิมเป็นศาลไม้ ต่อมาได้มีการบูรณะเรื่อยมาจนเป็นคอนกรีตดังปัจจุบัน

2.5.9.6 อุตสาหกรรม

ลักษณะการประกอบอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมในท้องถิ่น สามารถแบ่งประเภทของโรงงานอุตสาหกรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) โรงงานที่สามารถประกอบกิจกรรมได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบการ
- 2) โรงงานที่ไม่ต้องขออนุญาต เพียงแต่เมื่อจะประกอบกิจการต้องแจ้งให้ทางราชการทราบก่อน
- 3) โรงงานที่ต้องขออนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้

2.5.9.7 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การประกอบการพาณิชย์ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการค้าปลีก ค้าส่ง ห้างหุ้นส่วน บริษัท โดยมีสถานประกอบการพาณิชย์และการบริการภายในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ดังนี้

- 1) ธนาคาร จำนวน 8 แห่ง
- 2) โรงภาพยนตร์ จำนวน 1 แห่ง
- 3) สถานีบริการน้ำมันหรือแก๊ส จำนวน 12 แห่ง
- 4) ตลาดหรือสถานที่จัดจำหน่ายสินค้า จำนวน 5 แห่ง ดังนี้
 - 4.1) ตลาดสดเทศบาล จำนวน 2 แห่ง
 - 4.2) ตลาดอินโดจีน จำนวน 1 แห่ง
 - 4.3) ตลาดเอกชน จำนวน 2 แห่ง
- 5) ห้างสรรพสินค้า จำนวน 6 แห่ง
- 6) โรงฆ่าสัตว์เทศบาลฯ จำนวน 1 แห่ง
- 7) สถานธนาบาลเทศบาลฯ จำนวน 1 แห่ง
- 8) สถานธนาบาลเอกชน จำนวน 1 แห่ง

2.5.9.8 แรงงาน

ในห้วงปี 2561-2565 สถานการณ์แรงงานและการความต้องการกำลังแรงงานใน อนาคตพบว่า ภายในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีความต้องการแรงงานโดยรวมเพิ่มสูงขึ้น 0.10/ปี ภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวในสาขาสำคัญ ได้แก่ การก่อสร้าง ส่วนภาคบริการจะมีการขยายตัว ในด้านโลจิสติกส์ โรงแรม และร้านอาหาร ส่วนภาคเกษตรกรรมจะมีการหดตัวของแรงงานในสาขาเกษตรและป่าไม้ แต่การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์น้ำ ยังมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในด้านคุณวุฒิระดับการศึกษาของแรงงานนั้น ตลาดแรงงานยังต้องการกำลังคนที่จบการศึกษาในระดับล่างเป็นจำนวนมากโดยต้องการกำลังคนระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุด รองลงมา เป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับประกาศนียบัตร และระดับปริญญาตรีตามลำดับ

2.5.10 ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

ภาคอีสานเป็นภาคที่มีชนบทรรมนิยมประเพณีวัฒนธรรมคติความเชื่อวิถีปฏิบัติที่ หลากหลาย แต่ละฤดู แต่ละเดือนจะมีพิธีปฏิบัติกิจกรรมตามความเชื่อหลากหลาย เรียกว่า ฮีตสิบสอง คองสิบสี่ ซึ่งหมายถึง ประเพณีที่ชาวลาวในภาคอีสานและประเทศลาว ปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี เป็นการผสมผสานพิธีกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องผีและพิธีกรรมทางการเกษตรเข้ากับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งชาวมุกดาหารยังคงถือปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

2.5.10.1 การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีข้อมูลศาสนสถาน ดังนี้

- 1) วัด จำนวน 20 แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน 1 แห่ง
- 2) ศาลเจ้า จำนวน 2 แห่ง
- 3) โบสถ์คริสต์ จำนวน 1 แห่ง
- 4) มัสยิด จำนวน 1 แห่ง

2.5.10.2 ประเพณีและงานประจำปี

งานประเพณีที่เทศบาลเมืองมุกดาหารที่ถือเป็นงานประจำปีที่สำคัญ ได้แก่

1) งานเคหต์ดาว์น 4 แผ่นดินสงฆ์ทำปีเก่าต้อนรับปีใหม่ เทศบาลเมืองมุกดาหาร ร่วมกับส่วนราชการ ภาคเอกชน พ่อค้า และประชาชนชาวจังหวัดมุกดาหาร ได้กำหนดจัดขึ้นบริเวณ ตลาดอินโดจีนริมฝั่งแม่น้ำโขงในช่วงวันสงฆ์ทำปีเก่าต้อนรับปีใหม่ของทุก ๆ ปี ในงานมีมหรธรมอาหารไทย-อินโดจีน มีการแสดงจากโรงเรียนต่าง ๆ สังกัดเทศบาลเมืองมุกดาหาร การแข่งขันชกมวยไทย โดยเฉพาะวันที่ 31 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันสงฆ์ทำปีเก่าต้อนรับปีใหม่จะมีการแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของเมืองคู่แฝด จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว เมืองกวางตรี สาธารณสังคมนิยมเวียดนาม และเมืองฉงจั่ว สาธารณรัฐประชาชนจีน การนับถอยหลังจากปีเก่าสู่ปีใหม่พร้อมการจุดพลุเฉลิมฉลอง กลางลำน้ำโขงอย่างยิ่งใหญ่

2) เทศกาลตรุษจีน 4 แผ่นดิน 4 วัฒนธรรม เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองวันขึ้นปีใหม่ของชาวจีน และสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีพิธีกรรมของพี่น้องชาวเชื้อสายจีนให้ยังคงสืบเนื่องต่อไป กิจกรรมภายในงานมีพิธีไหว้เจ้า เสริมมงคลชีวิตในเทศกาลปีใหม่จีน ชมการเชิดสิงโตมังกร ขบวนแห่วัฒนธรรม 4 ชาติ การแสดงศิลปวัฒนธรรมของ ไทย ลาว เวียดนาม และจีน พร้อมอีมอร้อยกับอาหารหลากหลายในเทศกาลอาหารอินโดจีน

3) งานประเพณีสงกรานต์มุกดาหาร 4 แผ่นดิน อินโดจีน กำหนดจัดขึ้นบริเวณ ตลาดอินโดจีนริมฝั่งแม่น้ำโขงในช่วงวันสงกรานต์ของทุก ๆ ปี ในงานมีมหรธรม อาหารไทย-อินโดจีน มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของเมืองคู่แฝดจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ แขวงสะหวันนะ เขต สปป.ลาว เมืองกวางตรี สาธารณสังคมนิยมเวียดนาม และเมืองฉงจั่ว สาธารณรัฐประชาชนจีน

4) ประเพณีการแข่งขันเรือพายประจำปี การแข่งขันเรือของจังหวัดมุกดาหารเป็นประเพณีสืบทอดกันมาแต่โบราณ โดยจัดขึ้นในลำน้ำโขงในช่วงเทศกาลออกพรรษาของทุกปี ในวันขึ้น 13 ค่ำ-15 ค่ำ เดือน 11 ที่บริเวณเขื่อนริมโขง ถนนสำราญชายโขง การแข่งขันนี้จัดแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การแข่งขันเรือเร็ว โดยแบ่งเป็น 3 รุ่น ได้แก่ เรือรุ่นเล็ก รุ่นกลาง รุ่นใหญ่ ระยะทาง แข่งยาว 3 กิโลเมตร เรือทุกลำเป็นเรือชุดท้องกลม อีกประเภทหนึ่งคือการแข่งขันเรือประเภทสวยงาม โดยตกแต่งเรือให้สวยงามตลอดลำ โดยเฉพาะจะเน้นที่หัวเรือ การแข่งขันเรือทั้งสองประเภทนี้ในแต่ละปีจะมีเรือเข้าแข่งขันเป็นจำนวนมาก และได้รับความสนใจจากชาวมุกดาหารและประชาชนจากจังหวัดใกล้เคียงเป็นอย่างมาก

5) งานรวมเผ่าไทยมุกดาหาร มะขามหวานชายโขง จังหวัดมุกดาหารเป็นเมืองเก่าแก่ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขงตรงข้ามกับแขวงสวันเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงมีชาวไทยเผ่าต่าง ๆ อาศัยอยู่หลายเผ่า อาทิ ผู้ไท ไช่ ย้อ ข่า กะเลิง กุลา ซึ่งแต่ละเผ่าล้วนแล้วแต่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจมีเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมของตนเอง นอกจากนี้มุกดาหารยังเป็นแหล่งกำเนิด

มะขามหวานพันธุ์ดีที่มีชื่อเสียงโด่งดังมานาน หากแต่ยังขาดการส่งเสริมในด้านการตลาด ดังนั้นเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ของดีของท้องถิ่นและส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร จึงได้จัดงานรวมเผ่าไทยมุกดาหาร มะขามหวานชายโขงขึ้นเป็นประจำทุกปีระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม โดยงานจะจัดขึ้นบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดกิจกรรมระหว่างงานมีขบวนแห่ ซึ่งใช้ผู้พ่อนับร้อยคน แต่งการด้วยชุดประจำเผ่า มีการประกวดธิดาเผ่าไทย การออกร้านของหน่วยงานต่าง ๆ และการแสดงพื้นเมือง เป็นต้น

2.5.10.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาษาถิ่น

เทศบาลเมืองมุกดาหารมีชาวไทยเผ่าต่าง ๆ อาศัยอยู่หลายเผ่า อาทิ ผู้ไท โข่ ย้อ ข่า กะเลิง กูลา ตลอดจนไทยเวียดนาม และชาวจีน อาศัยอยู่ร่วมกัน ซึ่งแต่ละชนเผ่าล้วนแล้วแต่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจ มีเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมของตนเอง จึงทำให้มีภาษาถิ่นที่ใช้พูดอยู่หลากหลาย เช่น ภาษาลาว ภาษาถิ่นผู้ไท โข่ ย้อ ข่า กะเลิง และภาษาเวียดนาม เป็นต้น ส่วนภาษาราชการจะใช้ภาษาไทยภาคกลางเป็นภาษาในการสื่อสารหลัก

2.5.10.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

เทศบาลเมืองมุกดาหารมีแหล่งการค้าที่สำคัญ คือ ตลาดอินโดจีนซึ่งเป็นศูนย์รวมแหล่งรวมสินค้านำเข้าจากนานาประเทศ เช่น รัสเซีย จีน เวียดนาม และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำหน่ายทั้งราคาส่งและปลีก ส่วนมากจะเป็นเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เซรามิค เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอุปโภคและบริโภคต่าง ๆ นอกจาก สินค้าที่นำเข้ามาจำหน่ายจากต่างประเทศแล้วยังมีสินค้าพื้นเมืองของชาวมุกดาหารมาจำหน่ายอีกด้วย เช่น ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ และสินค้าท้องถิ่นอื่น เป็นต้น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนันท์ชัย อมรไชยพัฒน์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกระสัง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 350 คน โดยเก็บแบบสอบถามในเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2551 และนำค่ามาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ในส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.6 อายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 47.1 กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งภรรยา ร้อยละ 52.6 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 70.0 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 42.2 มีรายได้เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 55.4 และในส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรื่องนายกเทศมนตรีในแต่ละข้อ มีดังนี้ 1) ในการประชาสัมพันธ์ทั้ง 5 ชุมชน รับผิดชอบต่อประชาสัมพันธ์ในการเลือกตั้งทั้งหน่วยงานภาครัฐ และการแนะนำตัวของผู้สมัครเอง แต่ละชุมชนจะมีแกนนำประจำชุมชน มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยในระบบอิงค์เจตที่สวยงามพร้อมทั้งสอดแทรกอุดมการณ์ในการทำงานของตัวผู้สมัครที่น่าเชื่อถือและประชาชนในชุมชนมีความตื่นตัวต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยไปใช้สิทธิเลือกตัวแทนไปทำหน้าที่ในการบริหารงานชุมชนระดับตำบล 2) ข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครรับการเลือกตั้งทั้ง 5 ชุมชนทราบข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครคล้าย ๆ กันเป็นบางอย่างเท่านั้น เนื่องจากวิถีชีวิตมีความแตกต่างกันแต่การตัดสินใจเลือกจะมองจากผลงานที่ผ่านมา ความมีชื่อเสียง และความเป็นกันเองของผู้สมัครเท่านั้น ผลที่จะตามมาอีกอย่าง ก็คือ

ความร่วมมือของคนในชุมชนกับผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้นำท้องถิ่นมีความราบรื่นไม่มีอุปสรรค

3) ประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้สมัครทั้ง 5 ชุมชน ตอบคำถามที่คล้าย ๆ กัน คือ ผู้สมัครจะหาแกนนำประจำชุมชน มีการวางแผนการทำงาน แนะนำชี้แจงการทำเครื่องหมายลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แนะนำให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ตามระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข 4) การซื้อสิทธิขายเสียงทั้ง 5 ชุมชน มีการซื้อสิทธิขายเสียงกันอยู่ในบางชุมชน เนื่องจากยุคนี้การเลือกตั้งเกือบทุกระดับต้องมีการใช้เงินเพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงทั้ง ๆ ที่การกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายเลือกตั้ง แต่ก็ยังหลบเลี่ยงเจ้าหน้าที่ จึงทำให้หลังการเลือกตั้งมีการฟ้องร้องในเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงกันมาก ดังคำกล่าวที่ว่า “เงินไม่มา กาไม่เป็น” เราจึงต้องมีการรณรงค์กันให้มากขึ้น เพื่อเยาวชนรุ่นหลังจะได้ไม่เอาเยี่ยงอย่าง 5) พรรคการเมืองการเลือกตั้งในครั้งนี้ ผู้สมัครไม่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองระดับประเทศมากเท่าใดนัก นอกจากกำลังใจของนักการเมืองที่เป็นคนในพื้นที่เท่านั้นส่วนใหญ่จะอาสาสมัครทำงานตามนโยบายของตนเอง ซึ่งอาจมีความสอดคล้องกับนโยบายของพรรคการเมืองระดับประเทศพรรคใดพรรคหนึ่งเท่านั้น

ยุทธทิวา นามเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า อันดับเหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีอันดับเหตุผลในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในอันดับปานกลาง ส่วนรายด้านอันดับเหตุผลในการตัดสินใจ อันดับ 1 คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัคร รองลงมา คือ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร ด้านหวัชระเนนของผู้สมัคร ด้านสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของผู้สมัคร ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านครอบครัวของผู้สมัคร ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่นและด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร ความคิดริเริ่มเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกันมีเหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นอาชีพ

วุฒิพงษ์ ชุมเสนา (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การตัดสินใจเลือกผู้สมัครนายกเทศมนตรีส่วนใหญ่แล้วจะเลือกที่ผู้สมัครมีผลงานดี มีความรู้ ความสามารถ และพร้อมจะเสียสละเพื่อส่วนร่วม และเลือกเพราะความเป็นเครือญาติ ถือว่าญาติพี่น้องเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทอดทิ้งกันไม่ได้ เหตุผลที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ตัดสินใจลงคะแนนให้ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเสียสละ ทุ่มเทให้กับการพัฒนาท้องถิ่น มีผลงานฝากไว้ดี สำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจไม่ลงคะแนนเสียงให้ได้รับเลือกตั้งนั้นเพราะชาวบ้านไม่ศรัทธา มีเครือญาติสนับสนุนน้อยและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครนายกเทศมนตรีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนำไปใช้หาเสียงนั้น จะเป็นการเดินหาเสียงถึงตัวประชาชนและมีนโยบายว่าจะพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรือง

กณิศ พรหมนิกร (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร และส่วนใหญ่ มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ระดับการเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่าง ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละสื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการเปิดรับสื่ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ สื่อโทรทัศน์กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการเปิดรับสื่ออยู่ในระดับปานกลาง คือ สื่อบุคคล รองลงมา สื่อวิทยุ และสื่อหนังสือพิมพ์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการเปิดรับสื่ออยู่ระดับน้อย ได้แก่ สื่อนิตยสาร รองลงมาคือ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อ SMS ตามลำดับระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด ด้านรูปแบบการหาเสียงเลือกตั้งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เปิดเวทีปราศรัยตามจุดสำคัญ ๆ ในชุมชน และติดตั้งป้ายขนาดใหญ่ตามเส้นทางในชุมชน เปิดเวทีปราศรัย ย่อยตามจุดต่าง ๆ ติดตั้งป้ายขนาดใหญ่ตามจุดสำคัญ ๆ ในชุมชน เข้าถึงพูดคุยทำความเข้าใจกับทุกคนอย่างสม่ำเสมอทั้งก่อนเลือกตั้งและขณะกำลังจะเลือกตั้ง พิมพ์รูปแบบและเบอร์ขนาดเล็กแจกให้ทุกคน พิมพ์โปสเตอร์ขนาดใหญ่ไปติดตามสถานที่สำคัญ ๆ อาศัยอาณาบริเวณของผู้มีบาร์มี ออกเดิน ในชุมชนเป็นกลุ่มพร้อมผู้สมัคร ทีมงาน และห้วคณะ และอาศัยห้วคณะพร้อมของแจกในรูปสิ่งของ เป็นหลักการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีเพศ และอาชีพต่างกันให้ความสำคัญกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านรูปแบบการหาเสียงเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน 2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

ณิชภา เหมะจุลิน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรศึกษารณณ์: ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 46-55 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร รายได้/เดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ ด้านพรรคการเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สังกัดพรรคการเมืองที่มีแนวโน้มจะเข้าไปเป็นฝ่ายรัฐบาล รองลงมา คือ สังกัดพรรคการเมืองที่ผู้เลือกตั้งชื่นชอบและหัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ที่ดี สังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายที่ดี สังกัดพรรคการเมืองที่มีชื่อเสียง และสังกัดพรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่ ด้านนโยบาย รองลงมา คือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านสื่อในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและด้านสื่อบุคคลตามลำดับ การทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ ส่วนอาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นคร ตั้งสีฟ้า (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา ประชาชนในเขตบางพลัด ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้/เดือน 10,001-15,000 บาท และประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

เขตบางพลัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร และด้านพรรคที่สังกัดของผู้สมัคร ผลการทดสอบสมมติฐานเพศต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางพลัดไม่แตกต่างกันส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้/เดือน และอาชีพต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางพลัดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

วิเนศวร์ เนียมมีศรี และคณะ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ 12 กรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31-45 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 12 กรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพรรคการเมือง พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ หัวหน้าพรรค ชื่อเสียงของพรรค นโยบาย และอุดมการณ์ของพรรค ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เป็นบุคคลที่ชาวบ้านพึ่งพาอาศัยได้ มีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักช่วยเหลือประชาชนในกรณีเกิดอุทกภัยเป็นคนในพื้นที่เขตดอนเมือง รู้จักเป็นการส่วนตัว ออกพบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นกันเองกับประชาชนจนความเจริญมาสู่ชุมชนลงพื้นที่หาเสียงด้วยตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต และการศึกษาของผู้สมัคร ตามลำดับด้านการสื่อสารและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ติดตั้งป้ายขนาดใหญ่ตามจุดสำคัญ ๆ ในชุมชน ติดตั้งโปสเตอร์ขนาดใหญ่ตามสถานที่สำคัญทั่วชุมชน มีสื่อบุคคล (หัวคะแนน) ช่วยหาเสียงให้มีข่าวปรากฏในสื่อมวลชน (โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์) ตลอดการเลือกตั้ง เปิดเวทีปราศรัยตามจุดสำคัญ ๆ ในชุมชน เข้าถึงพูดคุยทำความเข้าใจความสนทนากับทุกคนอย่างสม่ำเสมอ จัดทำบัตรอย่าเบอร์แจกอย่างทั่วถึงอย่างสม่ำเสมอ มีรถแห่หาเสียงตลอดการเลือกตั้ง และใช้สื่อใหม่ (โซเชียลมีเดีย/อินเทอร์เน็ต/เฟซบุ๊ก ฯลฯ) ในการรณรงค์หาเสียงตามลำดับ

อิทธิณัฐ หงษ์ชูเวช (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานครในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน และมีรายได้/เดือน 10,001-20,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านพรรคการเมือง ด้านตัวผู้สมัคร ด้านวิธีการหาเสียงอยู่ในระดับปานกลาง คือ การใช้สื่อใหม่ (โซเชียลมีเดีย/อินเทอร์เน็ต/เฟซบุ๊ก ฯลฯ) ในการรณรงค์หาเสียงและด้านนโยบายเลือกตั้ง อยู่ระดับปานกลาง คือ แก๊งกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม และปฏิรูปภาคเอกชนการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกรุงเทพมหานคร ส่วนอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยพนธ์ จำเริญนิติพงศ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี และเพื่อเสนอแนะแนวทางระบบการเมืองไทยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้ง เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้ t-test ในการเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปร 2 ตัวแปร และใช้ One-Way ANOVA ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป รวมทั้งเมื่อมีความแตกต่างในรายคู่ใช้สูตรแบบ LSD. ในการดูความแตกต่างผลการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พบว่าภาพรวมปัจจัยด้านเหตุผลในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า อยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านความคาดหวัง ตัวบุคคล ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง ด้านความสัมพันธ์ภาพ และด้านนโยบายพรรค และภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัดพบว่า อยู่ในระดับมาก ภาพรวมปัจจัยด้านการออกเสียงเลือกตั้ง พบว่า อยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ สถานภาพความรู้สึกรู้สึกทางการเมือง สภาพแวดล้อมของช่วงเวลา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และสภาพทางด้านจิตวิทยา พบว่า อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้ การจัดกิจกรรมชุมชน การจัดกิจกรรมการเลือกตั้ง การจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ การจัดกิจกรรมการแสดงออกความคิดเห็นการจัดกิจกรรมทางด้านการเมือง และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง พบว่า อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะต้องการให้บุคคลที่ตนชื่นชอบได้รับการเลือกตั้งเพื่อเข้าไปดำรงตำแหน่งสำคัญที่สามารถตอบสนองนโยบาย และให้ความช่วยเหลือหรือเอื้อกับอาชีพของตนจากนโยบายของพรรคนั้น ๆ ได้

เบญจพร อาจวิชัย (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ พรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ด้านนโยบายเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านบริบทการเมือง และด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ มีความรู้ความสามารถ นาคความเจริญมาสู่ประเทศชาติ ระดับการศึกษาของผู้สมัคร มีมนุษยสัมพันธ์ดี ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ก คือ สังกัดพรรคการเมืองที่มีแนวโน้มจะได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล ด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง คือ การใช้สื่อใหม่ (อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์/เฟสบุ๊ก/

ไลน์ และโวลีเซลเน็ทเวอร์ค อื่น ๆ) ด้านนโยบาย คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง รองลงมา คือ การเพิ่มเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ การพักชำระหนี้การสร้างระบบคมนาคม เช่น ถนน รถไฟ และด้านบริหารการเมือง อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ข้อ คือ ความไม่ยุติธรรมในการบังคับใช้กฎหมาย กับคนบางกลุ่ม ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของคนในสังคม) ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมือง กลุ่มต่าง ๆ และบทบาทและการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประเสริฐ การเกษ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านข่าวสาร การเลือกตั้ง ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ชาวบ้านได้นำมาประกอบการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้านการให้สิ่งจูงใจที่เป็นทั้งเงินและสิ่งของ ปัจจัยด้านนโยบายและปัจจัย สิ่งแวดล้อมทางการเมือง 2) ปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการเลือกตั้งเป็นปัญหาความแตกแยก ขาดความสามัคคีของคนในชุมชน ปัญหาด้านสังคมที่เกิดการทะเลาะวิวาทในส่วนด้านเศรษฐกิจไม่ได้รับผลกระทบ จากการเลือกตั้งแต่อย่างใด 3) แนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ กับประชาชนและตัวแทนผู้สมัครให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามแนวทางประชาธิปไตยทั้งก่อน และหลังการเลือกตั้งรวมทั้งการสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่เน้นถึงความสำคัญของความสามัคคี ของคนในชุมชนและความสัมพันธ์ทางเครือญาติของคนในสังคม

วิชา อยู่หล้า (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณี ประชาชนจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 41-60 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. มีรายได้อยู่ในช่วงต่ำกว่า -10,000 บาท ส่วนใหญ่ต้องการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอายุระหว่าง 35-55 ปี ข้อมูลปัจจัยเกี่ยวกับผู้สมัครสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 ด้าน ด้านตัวผู้สมัคร กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นคำถามตัดสินใจเลือก สส. ที่เชื่อว่าเขาเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริตด้านนโยบายของพรรค กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นคำถามตัดสินใจเลือก สส. ที่นโยบาย ด้านการส่งเสริมอาชีพและรายได้ด้านการบรรเทาภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็น ด้วยมากที่สุด ในประเด็นคำถาม ท่านตัดสินใจเลือก สส. จากข้อมูลที่ได้รับจากกรณีโฆษณาหาเสียง ด้านสื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แตกต่างกันความแตกต่าง ระหว่างความคิดเห็นในปัจจัยเกี่ยวกับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านตัวผู้สมัคร ด้านนโยบายของพรรค ด้านการบรรเทาภัยพิบัติ ด้านสื่อบุคคลความคิดเห็นในแต่ละด้านล้วนมีความสัมพันธ์กัน ในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 การทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสระบุรี ส่วนอาชีพและรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสระบุรี อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

อรัญญา เริงสำราญ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2557 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านนโยบายพรรค คือ เป็นนโยบายดี ชัดเจน เป็นนโยบายที่แก้ปัญหาได้ตรงประเด็น ด้านตัวผู้สมัคร อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้ประพฤติสุจริต เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และน่าเชื่อถือ ด้านพรรคการเมือง อยู่ในระดับมาก คือ เป็นพรรคที่มีนโยบายดี มีประโยชน์กับประชาชน เป็นพรรคที่มีการบริหารงานดี ด้านสื่อการรณรงค์หาเสียง อยู่ในระดับปานกลาง คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนและการปราศรัยหาเสียง และด้านสื่อบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำชุมชน บุคคลในครอบครัว หัวคะแนน ญาติพี่น้องของผู้สมัครและบุคคลของพรรคการเมือง

ฐิติมา อิมรัตน์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขงอำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง การศึกษาใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลโขง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 348 คน เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสถิติที่สำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย สถิติพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกนายอภิชาติ วิสิทธิ์วงศ์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง คือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร ผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร หัวคะแนนของผู้สมัคร และความสมเหตุสมผลในการเลือกผู้สมัคร

อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอ่างทอง: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยด้านพรรคการเมือง และปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัครอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะประชาชนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ สร้างสรรค์ผลงานในดีต่ออย่างมาก รองลงมา คือ ออกพบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการหาเสียงทางอินเทอร์เน็ต ด้านนโยบายของผู้สมัครอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การใช้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประชากรและประสิทธิภาพความปลอดภัย ด้านพรรคการเมือง อยู่ในระดับน้อย คือ เป็นพรรคการเมืองที่ประชาชนให้ความนิยม รองลงมา คือ เป็นพรรคการเมืองที่มีชื่อเสียง เป็นพรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่ เป็นพรรคการเมืองที่มีผลงานเมื่อเป็นรัฐบาล และด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ข้าราชการ รองลงมา คือ ผู้นำชุมชน/คนที่ชุมนุมเคารพนับถือ เช่น พระ ครู เพื่อนที่ทำงาน/สถานศึกษา/เพื่อนบ้านใกล้ชิด คนของผู้สมัคร/หัวคะแนน

ดาวเรือง นาคสวัสดิ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุโขทัย ในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีรายได้/เดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และประกอบอาชีพรับจ้างตามลำดับชาวสุโขทัยมีการเปิดรับสื่อทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตสื่อวิทยุและสื่อหนังสือพิมพ์

อยู่ในระดับมากชาวสุโขทัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่สังกัดและปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งคือ การมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและปัจจัยด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

ทัศนีย์ ปิยะเจริญเดช (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ย/เดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ได้แก่ ด้านพรรคการเมือง ด้านอิทธิพลของสื่อบุคคล ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียง และด้านนโยบายของผู้สมัครอยู่ในระดับมาก คือ เพิ่มเงินเดือนผู้สูงอายุเป็น 1,000 บาท ปรับเงินเดือนผู้จบปริญญาตรีเป็น 15,000 บาท พักหนี้ให้กับประชาชนที่มีหนี้ไม่เกิน 1 แสน 3 ปี แรกผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือนของประชาชนชาวจังหวัดเพชรบุรี มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี หมายถึง ประชาชนชาวจังหวัดเพชรบุรี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือนต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อด้านสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี ศึกษากรณีในห้วงเวลา พ.ศ. 2559 ส่วนสื่อโทรทัศน์ ไม่มีความสัมพันธ์

พันธุ์ทิพา อัครธีรณัย (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก: ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36-50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้/เดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท และประกอบอาชีพเกษตรกร พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของประชาชนชาวจังหวัดนครนายก พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในสื่อโทรทัศน์ ลำดับถัดมาคือวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากในด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร รองลงมา ด้านสื่อบุคคล ด้านพรรคการเมือง ด้านนโยบายและด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ผลพิสูจน์สมมติฐาน พบว่า อายุและอาชีพของประชาชนชาวจังหวัดนครนายกมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกและพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของชาวจังหวัดนครนายก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครอยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านสื่อบุคคล ด้านพรรคการเมือง ด้านนโยบายและด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

รชต จุฑาผิว (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 และเพื่อศึกษาถึงระดับของปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 407 ตัวอย่าง มาทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 อันดับ 1 คือ ปัจจัยด้านตัวบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ที่ 85.94 อันดับที่ 2 คือ ปัจจัยด้านการแจกจ่ายทรัพย์สินและเงิน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 57.88 อันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 57.27 อันดับ 4 คือ ปัจจัยด้านกลยุทธ์และวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.74 อันดับ 5 คือ ปัจจัยด้านการบริจาคทรัพย์สินแก่สาธารณะ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.54 อันดับ 6 คือ ปัจจัยด้านกลไก การพนัน และติดสินบนเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.63 และอันดับ 7 คือ ระบบอุปถัมภ์และเครือญาติ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 53.03 ตามลำดับ ผลการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 มีปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับ 1 ซึ่งขณะการเลือกตั้งและได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 คือ พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ ตัวบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

อดิศักดิ์ จันทรวีพัน (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์: ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46-55 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป และมีอาชีพค้าขาย มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละสื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมาก ได้แก่ สื่อวิทยุ รองลงมา คือ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และสื่อตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559 ในภาพรวมอยู่ในค่าเฉลี่ยระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ปรากฏประมาทยาเสพติดและปรากฏประมาอาชญากรรมและรองลงมา ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้านพรรคที่สังกัด และด้านอิทธิพลของสื่อบุคคล การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้/เดือน ที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอาชีพที่แตกต่างกัน และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ชุตินา ศิริเมธาวี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี 3) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามทางการศึกษาจากประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดลพบุรี กำหนดตัวอย่างจำนวน 400 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อบรรยายลักษณะเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานด้วยค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson's correlation) ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มี 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพลูกจ้าง พนักงานบริษัท และมีรายได้/เดือน 10,000-20,001 บาท การเปิดรับสื่อของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละสื่อ พบว่า สื่อที่มีการเปิดรับมากที่สุด ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ รองลงมา คือ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุตามลำดับ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยด้านพรรคการเมือง และปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัครผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อายุของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ระดับการศึกษาของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รายได้ของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาชีพของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรีมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดลพบุรี

พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายก

เทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 2) ปัจจัยทั้ง 4 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกันต่ำ กับการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .206, .207, .282$ และ $.237$ 3) มีตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วน ปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองสังกัด และปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง สามารถพยากรณ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 12.90 ($R^2 = .129$) จากผลการวิเคราะห์ปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ สมการในรูปคะแนนดิบ $SUMEEFF$ (การตัดสินใจ) = $3.312 + .107 + .046 + .065$ สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน $SUMEEFF$ (การตัดสินใจ) = $.204 + .202 + .116$

สุคนธ์ เกาทอง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองควนลังที่มีต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีในด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านเฉพาะส่วนบุคคล 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง โดยภาพรวมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนในความต้องการนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง เป็นการศึกษาในรูปแบบผสมผสาน (Mix research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ของเทศบาลเมืองควนลัง จำนวน 35,202 คน โดยได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการใช้สูตรของ Yamane ซึ่งได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 396 คน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและใช้แบบสัมภาษณ์โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 30 ชุด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test การทดสอบค่า F-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD. ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และด้านคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์และคุณลักษณะด้านเฉพาะส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลังจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้/เดือน ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีอาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลังไม่แตกต่างกัน การศึกษาความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชน

ในความต้องการนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความต้องการนายกเทศมนตรีที่มีคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด

ชูชาติ เทียบคำ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 24 มีนาคม 2562 ของชาวบ้านในหมู่บ้านไม้อิงธาร ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาและวิเคราะห์การตัดสินใจทางการเมืองของชาวบ้านในหมู่บ้านไม้อิงธาร ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในการคัดเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความสามารถ ทักษะ หรือจากนโยบายของพรรค หรือจากความสัมพันธ์ระหว่างส่วนบุคคลที่มีต่อตัวแทนสมาชิกที่คัดเลือก มีช่องทางสื่อใดที่ได้รับอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งมากที่สุด 2) ศึกษาและวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังหลังจากการเลือกตั้ง 3) ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาที่ชาวบ้านต้องการให้รับแรงในการแก้ไข ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจาก 100 กลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้สมัคร ส.ส. คือ ผู้สมัครที่มีความสุจริต ยุติธรรมยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย (ร้อยละ 76.62) ต้องรักษาสัจจะวาจาต่อประชาชน ไม่ย่อหย่อนต่อหน้าที่ (ร้อยละ 90.91) ไม่แบ่งข้างหรือเลือกข้างจนเป็นเหตุให้เกิดความแบ่งแยกของประชาชน (ร้อยละ 85.71) และดำเนินนโยบายประชาชนต้องการ นโยบายที่สอดคล้องกับกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคม โดยรวม (ร้อยละ 89.61) ช่องทางที่ได้รับข่าวสารมากที่สุด คือ โทรทัศน์ (ร้อยละ 54.55) ที่คาดหวังและต้องการให้แก้ไขมากที่สุด คือ ต้องการให้แก้ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

ลัดดา ฤชบุตร (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอนนไทยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตเทศบาลอำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test แบบ Independent Samples และ F-test (One-Way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านนโยบายพรรค และภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัดอยู่ในระดับมากแต่ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทน ด้านความสัมพันธ์กับผู้สมัครอยู่ในระดับน้อย 2) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอนนไทยจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันและประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษาอำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิจัยนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนทางด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครในการเลือกผู้สมัครที่ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่โกงกินเข้าถึง

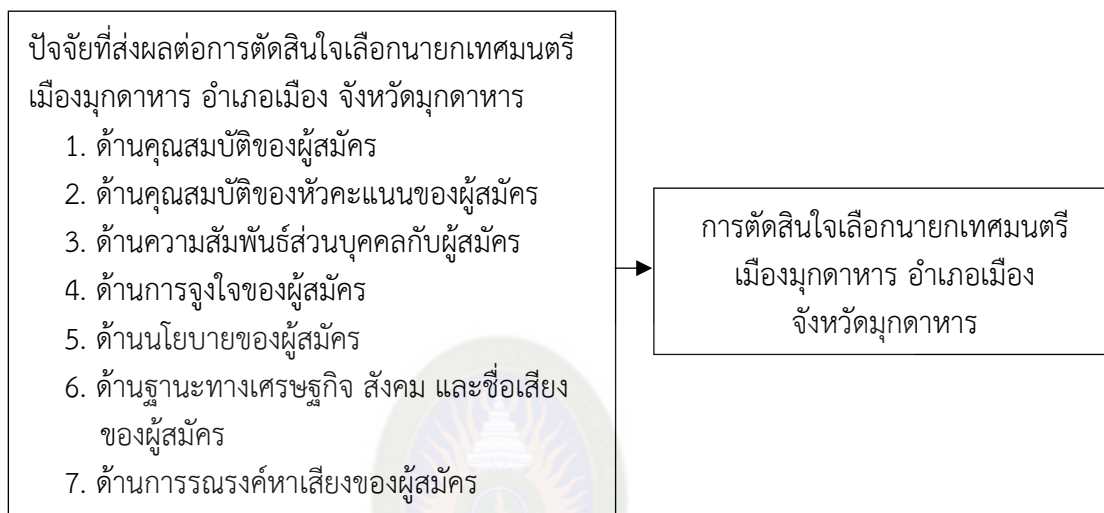
ได้ง่ายขอความช่วยเหลือและแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน ทางด้านนโยบายพรรคและภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัดเป็นพรรคมีผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไปมีชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ในทางที่ดี

ตารางที่ 2.2 สังกะระห์ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จากนักวิชาการต่าง ๆ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร	สุจิตมา อิมรัตน์ (2558)	ยุทธทิวา นาเมือง (2551)	จำเรียง ภาวจิตร (2536)	วิชา อยู่หลา (2557)	วิธเนศวร์ เนียมมีศรี และคณะ (2556)	รชต จุฑาผิว (2559)	ชัยพนธ์ จำริญนิตพิงศ์(2557)	วุฒิพงษ์ ชุมเสนา (2551)	พนธ์ทิพา อัครธีรน้อย (2559)	วิธเนศวร์ เนียมมีศรี (2556)
1. ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร	√	√	√	√	-	√	√	√	√	√
2. ด้านคุณสมบัติของหัวหน้าคณะของผู้สมัคร	√	-	-	√	√	-	-	√	√	-
3. ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร	√	√	√	-	-	-	√	-	√	-
4. ด้านการจูงใจของผู้สมัคร	-	√	-	√	√	-	√	√	√	√
5. ด้านนโยบายของผู้สมัคร	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
6. ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร	√	√	-	√	√	√	√	-	-	√
7. ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร	√	√	√	-	√	√	-	√	√	√

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางการวิจัย ผู้วิจัย ได้สังเคราะห์ตัวแปรต้นจากนักวิชาการหลายท่าน สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัย ได้ทำการดำเนินการวิจัย ไว้ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จากจำนวนทั้งหมด 3 เขต จำนวน 23,984 คน ณ เดือนมีนาคม 2564 (สำนักงานทะเบียนอำเภอเมือง, 2564, น. 12)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จากจำนวนทั้งหมด 3 เขต จำนวน 394 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973, p. 727, อ้างถึงใน ยุทธทิวา นาเมือง, 2551, p. 77) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad (3-1)$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกินได้ไม่เกิน .05

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{23,984}{1 + 23,984(.05)^2} \\ &= 393.43\end{aligned}$$

เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็มและถูกต้องตามหลักการวิจัย ผู้วิจัย จึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 394 คน

3.1.2.2 จากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน เนื่องจากขนาดของประชากรแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน จึงคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร (Quota Sampling) ตามสูตรคำนวณ ดังนี้ (กนกทิพย์ พัฒนาพิวพันธ์, 2539, น. 25)

$$n_1 = \frac{nN_1}{N} \quad (3-2)$$

โดย n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะสุ่มจากแต่ละเขต
 N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 N_1 แทน จำนวนประชากรของแต่ละเขต

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เขต	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	8,791	145
2	6,843	112
3	8,350	137
รวม	23,984	394

3.1.2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sapling) และรวบรวมข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างข้างต้น

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการบูรณาการจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีระดับการปฏิบัติงานให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนสำหรับการดำเนินการ ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือ

3.2.2.2 กำหนดกรอบโครงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2.2.3 เขียนแบบสอบถามฉบับร่างตามกรอบแนวคิด และขอบเขตที่กำหนด

3.2.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้นและปรับปรุงแก้ไข

3.2.2.5 เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงสร้าง รูปแบบ ความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมในการคำนวณหาค่าสถิติ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ โดยให้ระดับความเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อตามรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) ดร.ศิริชัย ศิริไพล์ ตำแหน่งรองปลัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2) รศ.กฤษฎา ศรีธรรมมา ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) ผศ.ดร.ยงยุทธ สุขอย ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวัดและประเมินผล

เพื่อขอรับคำแนะนำและหาค่าดัชนีความเชื่อมั่นความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
วัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยวิธีหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยให้ระดับ
ความเห็นของแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

- ไม่สอดคล้อง = -1

- ไม่แน่ใจ = 0

- สอดคล้อง = 1

แล้วเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

3.2.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้น
นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน เพื่อหา
ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

3.2.2.7 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อกับรวมทุกข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
อย่างง่าย (Item-Total Correlation) มีค่าระหว่าง .259-.746

2) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .917

3.2.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้จัดพิมพ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษานี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ขออนุญาตจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อขอความอนุเคราะห์
และอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการแจกแบบสอบถาม
ให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 ชุด โดยให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.3 จากนั้นนำมาวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติด้วยการคำนวณทางคอมพิวเตอร์และนำผล
ที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำผลที่ได้เสนอในรูปแบบตารางและแปรผลโดยการบรรยาย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้แล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องทุกฉบับ

3.4.2 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

3.4.3 การจัดกระทำคะแนนแบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ (Lilert's Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่

มากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน

มาก กำหนดให้ 4 คะแนน

ปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน

น้อย กำหนดให้ 2 คะแนน

น้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

จากนั้น นำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551, น. 186) ตามสูตร ดังนี้

เกณฑ์คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ระดับคะแนน 3.41-4.20 หมายถึง มาก

ระดับคะแนน 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

ระดับคะแนน 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

ระดับคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ใช้สถิติมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 สถิติทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยใช้การวิเคราะห์ Binary Logistical Analysis

3.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จะใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และพรรณนาความ

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้นำเสนอผลการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย
2. ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย
3. ผลการวิจัย

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย เพื่อแปลความหมาย มีดังนี้

n	แทน จำนวนหน่วยตัวอย่าง
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน จำนวนของตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์
t-Value	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
t-Prob	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาผลการทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
F-Value	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
F-Prob	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาผลการทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
LSD.	แทน ค่าสถิติสำหรับการทดสอบความแตกต่างด้วยการจับคู่พหุคูณ
β	แทน ค่าประมาณของ logit ตรงกับค่า β_i
S.E.	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ β_i
X_i	แทน ตัวแปรอิสระลำดับที่ i โดยที่ $i = 1, 2, 3, \dots, p$ ($p =$ จำนวนตัวแปรอิสระที่กำหนดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้)
P-Value	แทน ค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
Sig.	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ หรือค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
X_1	แทน ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร
X_2	แทน ปัจจัยด้านหวัคະແນของผู้สมัคร
X_3	แทน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร
X_4	แทน ปัจจัยด้านการจูงใจของผู้สมัคร
X_5	แทน ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร
X_6	แทน ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร
X_7	แทน ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

* แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้ ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

4.3 ผลการวิจัย

การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม รายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	เพศ		
1.1	ชาย	232	58.9
1.2	หญิง	162	41.1
	รวม	394	100
2.	อายุ		
2.1	18-25 ปี	64	16.2
2.2	26-35 ปี	71	18.0
2.3	36-45 ปี	125	31.7
2.4	46-55 ปี	100	25.4
2.5	55 ปีขึ้นไป	34	8.6
	รวม	394	100

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.	ระดับการศึกษา		
3.1	ประถมศึกษา	94	23.9
3.2	มัธยมศึกษา	104	26.4
3.3	อนุปริญญา/ปวส.	45	11.4
3.4	ปริญญาตรี	128	32.5
3.5	สูงกว่าปริญญาตรี	23	5.8
	รวม	394	100
4.	อาชีพ		
4.1	นักเรียน/นักศึกษา	48	12.2
4.2	รับจ้างทั่วไป	32	8.1
4.3	ลูกจ้างเอกชน	36	9.1
4.4	เกษตรกร	62	15.7
4.5	ค้าขาย	51	12.9
4.6	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	118	29.9
4.7	รับราชการ	18	4.6
4.8	รัฐวิสาหกิจ	29	7.4
	รวม	394	100
5.	การเลือกผู้สมัคร		
5.1	ผู้สมัครคนเดิม (อดีตนายกเทศมนตรี)	148	37.6
5.2	ผู้สมัครรายใหม่	246	62.4
	รวม	394	100

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 394 คน สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ด้านเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 และเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1

2. ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมา คือ อายุ 46-55 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 อายุ 26-35 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18 อายุ 18-25 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6

3. ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา คือ มัธยมศึกษา จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 ประถมศึกษา จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

4. ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 รองลงมาเกษตรกร จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 ค้าขาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 ลูกจ้างเอกชน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 รับจ้างทั่วไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 และรับราชการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6

5. ด้านการเลือกผู้สมัคร พบว่า ส่วนใหญ่เลือกผู้สมัครรายใหม่ จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 และผู้สมัครคนเดิม (อดีตนายกเทศมนตรี) จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

2.1 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ดังตาราง 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ข้อ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร	4.38	0.54	มากที่สุด	3
2	ด้านหัวคะแนนของผู้สมัคร	4.31	0.55	มาก	4
3.	ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร	4.15	0.44	มาก	7
4.	ด้านการจูงใจของผู้สมัคร	4.40	0.51	มากที่สุด	2
5.	ด้านนโยบายของผู้สมัคร	4.42	0.47	มากที่สุด	1
6.	ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร	4.27	0.60	มากที่สุด	6
7.	ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร	4.30	0.54	มากที่สุด	5
โดยรวม		4.32	0.52	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.42$) ด้านการจูงใจของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.40$) ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.38$) ด้านหัวคะแนนของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.31$) ด้านการรณรงค์หาเสียง

ของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.30$) ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.27$) และด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

2.1.1 ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การศึกษาของผู้สมัคร	4.78	0.43	มากที่สุด
2.	ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สมัคร	4.44	0.49	มากที่สุด
3.	มีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหาร	4.41	0.54	มากที่สุด
4.	มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วมสม่ำเสมอ	4.37	0.57	มากที่สุด
5.	เป็นคนมุกดาหารโดยกำเนิด	3.90	0.68	มาก
โดยรวม		4.38	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำแนกเป็นรายข้อ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การศึกษาของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมา คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.44$) มีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหาร ($\bar{X} = 4.41$) มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วมสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.37$) เป็นคนมุกดาหารโดยกำเนิด ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

2.1.2 ปัจจัยด้านหวัคະแนนของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านหวัคະแนนของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านหวัคະแนนของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	เป็นที่เคารพในชุมชน	4.24	0.57	มากที่สุด
2.	มีความน่าเชื่อถือ	4.10	0.48	มาก
3.	เป็นที่พึ่งของชุมชน	4.37	0.52	มากที่สุด
4.	มีคุณธรรมจริยธรรม	4.51	0.57	มากที่สุด
5.	มีความรู้ความสามารถ	4.35	0.60	มากที่สุด
โดยรวม		4.31	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านหวัคະแนนของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ เป็นที่พึ่งของชุมชน ($\bar{X} = 4.37$) มีความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.35$) เป็นที่เคารพในชุมชน ($\bar{X} = 4.24$) และมีความน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

2.1.3 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	เป็นเครือญาติหรือเป็นคนที่ท่านมีความใกล้ชิดตั้งญาติ	4.45	0.32	มากที่สุด
2.	เป็นเพื่อนกันหรือเป็นคนที่รู้จักกันเป็นอย่างดี	4.24	0.47	มากที่สุด
3.	เคยอยู่สถาบันการศึกษาเดียวกัน	4.06	0.45	มาก
4.	เคยมีอาชีพ สมาคม ชมรม องค์กร เดียวกัน	4.15	0.64	มาก
5.	เคยพึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือหรือมีบุญคุณ	3.85	0.34	มาก
โดยรวม		4.15	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เป็นเครือญาติหรือเป็นคนที่ท่านมีความใกล้ชิดตั้งญาติ ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา คือ เป็นเพื่อนกันหรือเป็นคนที่รู้จักกันเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.24$) เคยมีอาชีพ สมาคม ชมรม องค์กรเดียวกัน ($\bar{X} = 4.15$) เคยอยู่สถาบันการศึกษาเดียวกัน ($\bar{X} = 4.06$) เคยพึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือหรือมีบุญคุณ ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

2.1.4 ปัจจัยด้านการจูงใจของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านการจูงใจของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านการจูงใจของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ได้รับการแจกเงิน	4.47	0.64	มากที่สุด
2.	รับเข้าทำงาน	4.60	0.47	มากที่สุด
3.	จัดเลี้ยงฟรี	4.44	0.45	มากที่สุด
4.	สัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์	4.19	0.67	มาก
5.	ได้รับสิ่งของ	4.32	0.34	มากที่สุด
โดยรวม		4.40	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านการจูงใจของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ รับเข้าทำงาน ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ได้รับการแจกเงิน ($\bar{X} = 4.47$) จัดเลี้ยงฟรี ($\bar{X} = 4.44$) ได้รับสิ่งของ ($\bar{X} = 4.32$) และสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.19$) ตามลำดับ

2.1.5 ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การสร้างงาน สร้างรายได้	4.57	0.54	มากที่สุด
2.	การพัฒนาการศึกษา	4.51	0.47	มากที่สุด
3.	การพัฒนาสาธารณสุข	4.34	0.46	มากที่สุด
4.	พัฒนาสาธารณสุขปโภค บริโภค	4.45	0.53	มากที่สุด
5.	การทำนุบำรุงศาสนา	4.23	0.37	มากที่สุด
โดยรวม		4.42	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การสร้างงาน สร้างรายได้ ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมา คือ การพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 4.51$) การพัฒนาสาธารณสุขปโภค บริโภค ($\bar{X} = 4.45$) การพัฒนาสาธารณสุข ($\bar{X} = 4.34$) และการทำนุบำรุงศาสนา ($\bar{X} = 4.23$) ตามลำดับ

2.1.6 ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ชาติกำเนิด/เป็นคนในพื้นที่โดยกำเนิด	4.28	0.58	มากที่สุด
2.	มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักต่อสาธารณชน	4.40	0.60	มากที่สุด
3.	ประสบการณ์การทำงาน	4.30	0.64	มากที่สุด
4.	ประวัติการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	4.17	0.75	มาก
5.	มีฐานะมั่นคง	4.19	0.45	มาก
โดยรวม		4.27	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงาน ($\bar{X} = 4.30$) ชาติกำเนิด/เป็นคนในพื้นที่โดยกำเนิด ($\bar{X} = 4.28$) มีฐานะมั่นคง ($\bar{X} = 4.19$) และประวัติการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ($\bar{X} = 4.17$) ตามลำดับ

2.1.7 ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การจัดเวทีปราศรัย	4.23	0.56	มากที่สุด
2.	ออกไปพบปะ พูดคุย เยี่ยมบ้าน	4.40	0.53	มากที่สุด
3.	แจกแผ่นพับ ใบปลิว	4.19	0.64	มาก
4.	รณรงค์หาเสียง	4.21	0.54	มากที่สุด
5.	มีป้ายหาเสียงผู้สมัคร	4.47	0.44	มากที่สุด
โดยรวม		4.30	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีป้ายหาเสียงผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาออกไปพบปะ พูดคุย เยี่ยมบ้าน ($\bar{X} = 4.44$) การจัดเวทีปราศรัย ($\bar{X} = 4.23$) รณรงค์หาเสียง ($\bar{X} = 4.21$) และแจกแผ่นพับ ใบปลิว ($\bar{X} = 4.19$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย จำนวน 7 ตัวแปร และนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ Multiple Binary Logistic Analysis และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร และนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามและระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน เป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ที่เรียกว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะสูงไปด้วยและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามหรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะต่ำและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งจะสูง ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

จากค่า (Correlation Coefficient (r)) มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ (Hinkle, 1988, p. 118) ดังนี้

r มีค่า .90–1.00 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

r มีค่า .70–.90 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับสูง

r มีค่า .50–.70 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง

r มีค่า .30–.50 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ

r มีค่า .00–.30 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ควรมีค่าไม่เกิน 0.80 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด (Multicollinearity) ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไปจนไม่เหมาะที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่

X₁ แทน ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร

X₂ แทน ปัจจัยด้านหวัคະแนนของผู้สมัคร

X₃ แทน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

X₄ แทน ปัจจัยด้านการจูงใจของผู้สมัคร

X₅ แทน ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร

X₆ แทน ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร

X₇ แทน ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇
X ₁	1	.590**	.496**	.588**	.595**	.563**	.553**
X ₂	-	1	.667**	.702**	.602**	.632**	.654**
X ₃	-	-	1	.673**	.627**	.632**	.581**
X ₄	-	-	-	1	.504**	.673**	.454**
X ₅	-	-	-	-	1	.611**	.688**
X ₆	-	-	-	-	-	1	.550**
X ₇	-	-	-	-	-	-	1

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .454- .702 ไม่มีคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน .80 ที่จะก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) เมื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยสถิติ Multiple Binary Logistic Analysis ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปร Multiple Binary Logistic Analysis

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	b	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp (β)
		Lower	Upper	Lower	Upper	r	
1	ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร (X1)	.008	.014	.318	1	.573	1.008
2	ด้านทักษะเนนของผู้สมัคร (X2)	.023	.099	.052	1	.820	1.023
3	ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร (X3)	.047	.128	.134	1	.715	.954
4	ด้านการจูงใจของผู้สมัคร (X4)	.291	.113	6.586	1	.110	1.338
5	ด้านนโยบายของผู้สมัคร (X5)	1.155	.413	7.813	1	.005*	.315
6	ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร (X6)	.699	.347	4.048	1	.044*	.699
7	ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร (X7)	.004	.000	4.823	1	.028*	1.000
Constant		9.515	2.374	16.069	1	.000	.000

หมายเหตุ. a. Variable(s) Entered On Step 1: X1, X2, X3, X4, X5, X6, X7

$$R^2 = 55.12 \text{ หรือ ร้อยละ } 55.12$$

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร คือ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร โดยเขียนสมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $Z'_Y = 9.505 + 1.155(X5) + .699(X6) + 0.004(X7)$ โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 50.12

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จากการตอบแบบสอบถามที่เปิดให้ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มประเด็นสำคัญ Grouping แล้ว Coding ถ้อยคำสำคัญ จากนั้นสรุปเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ โดยการอธิบายขยายความ Explanation เพื่อให้เกิดความชัดเจน สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	ความถี่
1.	ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร	
1.1	มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการเมือง หรือด้านการบริหารองค์กร	34
1.2	มีความรู้ด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ การบริหาร หรือเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่	24
1.3	เป็นบุคคลที่มีไหวพริบและมีความสามารถในการพูดต่อหน้าสาธารณะชนได้เป็นอย่างดี	13
2.	ปัจจัยด้านหวัคະແນของผู้สมัคร	
2.1	มีความน่าเชื่อถือเป็นที่พึ่งของคนในชุมชนได้	32
2.2	มีอริยาศีล มีความสม่ำเสมอในการทำงานจิตอาสาในชุมชน	24
2.3	เป็นที่รู้จักของคนในชุมชน เป็นที่คุ้นเคยและรู้จักคนมาก	12
3.	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร	
3.1	รู้จักและคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัว พบปะตามงานสังคม	34
3.2	เคยร่วมงานกันในอดีต และอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือเป็นเพื่อนกัน	26
3.3	เป็นญาติพี่น้องกัน	14
4.	ปัจจัยด้านการจูงใจให้สิ่งตอบแทน	
4.1	เปิดโอกาสประชาชนเสนอข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างเร่งด่วน โดยการสัญญาว่าจะดำเนินการให้หากได้รับเลือกเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	30
4.2	สนับสนุนงบประมาณส่วนตัวในงานสาธารณะกุศล งานบุญ ประเพณีที่สำคัญในตำบล	24
4.3	ให้สิ่งของตอบแทน ของที่ระลึก	8

(ต่อ)

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	ความถี่
5.	ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร	
5.1	มีนโยบายส่งเสริมด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชน สร้างงานสร้างรายได้ จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน	28
5.2	นำเสนอนโยบายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	18
5.3	มีการนำเสนอนโยบายในการต่อต้านยาเสพติดในชุมชน	15
6.	ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร	
6.1	เป็นบุคคลแบบอย่างประพุดิตตนดี ไม่มีข่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง	28
6.2	เป็นบุคคลที่มีจิตอาสาช่วยเหลืองานสังคมอย่างสม่ำเสมอ	17
6.3	มีการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านแนะนำตัว มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง	9
7.	ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร	
7.1	การเยี่ยมบ้านพบปะประชาชน แนะนำตัวให้รู้จัก	29
7.2	ใช้รถแห่ติดป้ายหาเสียง และประชาสัมพันธ์นโยบายที่น่าสนใจ	24
7.3	มีการแจกแผ่นพับแนะนำผู้สมัครนายก และทีมสมาชิก	13

ตารางที่ 4.12 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ดังนี้

1. ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการเมือง หรือด้านการบริหารองค์กร มีความรู้ด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ การบริหาร หรือเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นบุคคลที่มีไหวพริบและมีความสามารถในการพูดต่อหน้าสาธารณะชนได้เป็นอย่างดี

2. ปัจจัยด้านหวัคະແນຂອງผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ มีความน่าเชื่อถือเป็นที่พึ่งของคนในชุมชนได้มีอริยาศยดี มีความสม่ำเสมอในการทำงานจิตอาสาในชุมชน เป็นที่รู้จักของคนในชุมชนเป็นที่คุ้นเคยและรู้จักคนมาก

3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ รู้จักและคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัว พบปะตามงานสังคม เคยร่วมงานกันในอดีต และอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือเป็นเพื่อนกัน และเป็นญาติพี่น้องกัน

4. ปัจจัยด้านการจูงใจให้สิ่งตอบแทน มีข้อเสนอแนะดังนี้ เปิดโอกาสประชาชนเสนอข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างเร่งด่วน โดยการสัญญาว่าจะดำเนินการให้หากได้รับเลือกเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สนับสนุนงบประมาณส่วนตัวในงานสาธารณะกุศล งานบุญ ประเพณีที่สำคัญในตำบล ให้สิ่งของตอบแทน ของที่ระลึก

5. ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ มีนโยบายส่งเสริมด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชน สร้างงานสร้างรายได้ จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน

นำเสนอนโยบายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน มีการนำเสนอนโยบายในการต่อต้านยาเสพติดในชุมชน

6. ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ เป็นบุคคลแบบอย่างประพฤติตนดี ไม่มีข่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นบุคคลที่มีจิตอาสาช่วยเหลืองานสังคมอย่างสม่ำเสมอ มีการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านแนะนำตัว มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

7. ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ การเยี่ยมบ้านพบปะประชาชน แนะนำตัวให้รู้จัก ใช้รถแห่ติดป้ายหาเสียง และประชาสัมพันธ์นโยบายที่น่าสนใจ มีการแจก แผ่นพับแนะนำผู้สมัครนายก และทีมสมาชิก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัย ได้ทำการสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ไว้ตามลำดับต่อไปนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 394 คน สามารถจำแนก ได้ดังนี้

5.1.1.1 ด้านเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 และเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1

5.1.1.2 ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมา คือ อายุ 46-55 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 อายุ 26-35 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18 อายุ 18-25 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6

5.1.1.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา คือ มัธยมศึกษา จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 ประถมศึกษา จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

5.1.1.4 ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 รองลงมา คือ เกษตรกร จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 ค้าขาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 ลูกจ้างเอกชน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 รับจ้างทั่วไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 และรับราชการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6

5.1.1.5 ด้านการเลือกผู้สมัคร พบว่า ส่วนใหญ่เลือกผู้สมัครรายใหม่ จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 และผู้สมัครคนเดิม (อดีตนายกเทศมนตรี) จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6

5.1.2 ความความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.42$) ด้านการจูงใจของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.40$) ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.38$) ด้านหวัคະແນนของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.31$) ด้านการรณรงค์หาเสียง

ของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.30$) ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.27$) ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

5.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร คือ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร โดยเขียนสมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $Z'_Y = 9.505 + 1.155 (X5) + .699 (X6) + 0.04 (X7)$ โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 50.12

5.1.4 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ดังนี้

5.1.4.1 ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการเมือง หรือด้านการบริหารองค์กร มีความรู้ด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ การบริหาร หรือเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นบุคคลที่มีไหวพริบและมีความสามารถในการพูดต่อหน้าสาธารณะชน ได้เป็นอย่างดี

5.1.4.2 ปัจจัยด้านหวัคคะแนนของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ มีความน่าเชื่อถือเป็นที่พึงของคนในชุมชนได้ มีอัธยาศัยดี มีความสม่ำเสมอในการทำงานจิตอาสาในชุมชน เป็นที่รู้จักของคนในชุมชน เป็นที่คุ้นเคยและรู้จักคนมาก

5.1.4.3 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ รู้จักและคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัว พบปะตามงานสังคม เคยร่วมงานกันในอดีต และอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือเป็นเพื่อนกันและเป็นญาติพี่น้องกัน

5.1.4.4 ปัจจัยด้านการจูงใจให้สิ่งตอบแทน มีข้อเสนอแนะดังนี้ เปิดโอกาสประชาชนเสนอข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างเร่งด่วน โดยการสัญญาว่าจะดำเนินการให้หากได้รับเลือกเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สนับสนุนงบประมาณส่วนตัวในงานสาธารณะกุศล งานบุญ ประเพณีที่สำคัญในตำบล ให้สิ่งของตอบแทน ของที่ระลึก

5.1.4.5 ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ มีนโยบายส่งเสริมด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชน สร้างงานสร้างรายได้ จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน นำเสนอนโยบายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน มีการนำเสนอนโยบายในการต่อต้านยาเสพติดในชุมชน

5.1.4.6 ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ เป็นบุคคลแบบอย่างประพฤติตินดี ไม่มีข่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นบุคคลที่มีจิตอาสาช่วยเหลืองานสังคมอย่างสม่ำเสมอ มีการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านแนะนำตัว มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

5.1.4.7 ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะดังนี้ การเยี่ยมบ้านพบปะประชาชน แนะนำตัวให้รู้จัก ใช้รถแห่ติดป้ายหาเสียง และประชาสัมพันธ์นโยบายที่น่าสนใจ มีการแจกแผ่นพับแนะนำผู้สมัครนายกและทีมสมาชิก

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

5.2.1 สมมติฐานการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ด้านหวัคະແນของผู้สมัคร ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ด้านการจูงใจของผู้สมัคร ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

ผลวิจัยการ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร คือ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร ผู้วิจัย ได้ทำการอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ด้านนโยบายของผู้สมัคร มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านโยบายเปรียบเสมือนสินค้าของพรรคการเมืองที่สื่อสารไปสู่ประชาชน ช่วยแก้ไขปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนตลอดจนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประชาชนพิจารณาในการตัดสินใจเลือก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชากา เหมะจุลิน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศึกษากรณี: ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้ง ที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้ง ที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านนโยบาย รองลงมา คือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านสื่อในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและด้านสื่อบุคคล ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคชัย ใจแนน (2550, น. 96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกในครอบครัวในตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า คนหนุ่มสาวตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยพิจารณาจากนโยบายพรรคการเมือง ผู้นำพรรคการเมือง ความเป็นไปได้ของนโยบาย และกระแสความนิยมของพรรคการเมือง และคนรุ่นบิดามารดาพิจารณาจากผู้นำพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมืองกระแสความนิยมของพรรคการเมือง ประกอบกับผลงานของพรรครัฐบาลที่ผ่านมามีส่วนสมาชิกในครอบครัวตัดสินใจลงคะแนนเสียงโดยอิสระและคนท้องถิ่นก็เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งในการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้ง

2. ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีชื่อเสียงและมีฐานะดีเป็นที่รู้จักของประชาชนอย่างกว้างในท้องถิ่น นอกจากนั้น ผู้สมัครยังร่วมกิจกรรมสาธารณะกุศล มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้คนที่เดือดร้อนอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้ที่ใจถึงฟังได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ศรีแบ่งวงศ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน ประกอบด้วย การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร บุคลิกภาพของตัวผู้สมัคร และภูมิหลังทางเศรษฐกิจ

และสังคม นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเลือกตั้ง อาทิเช่น ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านผู้ตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และปัจจัยด้านจิตวิทยา ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ ภาวะเกษ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านข่าวสารการเลือกตั้ง ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ชาวบ้าน ได้นำมาประกอบการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

3. ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการรณรงค์หาเสียงทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้สื่อสารนโยบายที่จะพัฒนาเทศบาลเมืองมุกดาหาร ทำให้ประชาชนได้มองเห็นวิสัยทัศน์ของผู้นำรวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับหลังเลือกตั้งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลส่วนตัวผู้สมัครและแนวนโยบายควบคู่กันในรูปแบบการลงพื้นที่หาเสียงและการหาเสียงในสื่อออนไลน์ ส่งผลให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวทางการเมืองและนำไปสู่การลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองสังกัด สามารถพยากรณ์ ได้ร้อยละ 12.90 ($R^2 = .129$) ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย อภิญา ฉัตรช่อฟ้า (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร จังหวัดอ่างทอง: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอ่างทองมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสื่อบุคคล ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยด้านพรรคการเมือง ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิทธิณณัฐ หงส์ชเวช (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานครในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านพรรคการเมือง ด้านวิธีการหาเสียง ด้านตัวผู้สมัคร และด้านนโยบายเลือกตั้ง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

5.2.1.1 ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งต้องมีการเตรียมตัวศึกษาหาข้อมูล เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ สนใจศึกษา ข้อมูลสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน นโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล รวมไปถึงการมีบุคลิกภาพ การวางตัว ไหวพริบในการแก้ไข ปัญหาและพบปะกับพี่น้องประชาชน

5.2.1.2 หัวคะแนนของผู้สมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรสรรหาบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ อยู่ในชุมชน ประชาชนไว้วางใจ และสามารถทำให้ผู้อื่น ๆ คล้อยตามได้ มาเป็นหัวคะแนนในการหาเสียงเลือกตั้ง

5.2.1.3 ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ผู้สมัครควรมีการทำกิจกรรมทางสังคม อย่างสม่ำเสมอ คอยช่วยเหลือหรือประสานงานให้แก่ประชาชนผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนให้ได้รับการแก้ไข อย่างทันเวลา

5.2.1.4 การจงใจให้สิ่งตอบแทน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรดำเนินการตามนโยบายที่หาเสียงไว้ และโดยจัดลำดับความสำคัญการแก้ไขปัญหาที่มีความต้องการเร่งด่วนเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ ประชาชน

5.2.1.5 นโยบายของผู้สมัคร ผู้สมัครควรมีนโยบายในการการทำงานบำรุงศาสนาสร้าง ความตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีการสร้างศูนย์การเรียนรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ท้องถิ่นและภูมิปัญญา เพื่อให้ประชาชนศึกษาเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตปัจจุบันอย่างสอดคล้อง และเหมาะสม ส่งเสริมการกิจกรรมทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น

5.2.1.6 ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรวางตัวเหมาะสมเป็นผู้มีความมั่นคง จริ่งใจต่อประชาชน สม่่าเสมอในการออกพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับ ชุมชนมีจิตอาสาช่วยเหลือ ประสาน หรือเสนอแนะแนวทางให้แก่ประชาชน

5.2.1.7 การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้งควร จัดทำเอกสารแจกแผ่นพับ ใบปลิวที่น่าสนใจ นำเสนอเนื้อหาเฉพาะที่จำเป็น เช่น ภาพถ่าย ประวัติ นโยบาย สโลแกนที่มีเนื้อหา กระชับ ใช้ตัวหนังสือขนาดที่เหมาะสมไม่เล็กจนเกินไป และมีการเดินแจกด้วยตนเองเพื่อเป็นการแสดง ความจริงใจแก่ประชาชน

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

5.2.2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำการของนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

5.2.2.2 ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กณิศ พรหมนิกร. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด ศึกษาในห้วงเวลา ป.พ.ศ. 2555* (วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- กนกทิพย์ พัฒนาพัฑฒ์. (2539). *เทคนิคการได้กลุ่มตัวอย่าง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎี บัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กฤษณี มหาวิทยาลัย. (2531). *ทัศนะในการดำเนินการเบื้องต้นของประธานกรรมการหมู่บ้านตามโครงการ ปිරมรงค์คุณภาพชีวิตและความจาเป็นพื้นฐาน: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชัยนาท* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิตติ สุทธิสัมพันธ์. (2542). *ความคิดเห็นของตัวแทนออกของต่อวิธีการศุลกากรในการนำสินค้าเข้าจาก ต่างประเทศ: ศึกษากรณีการนำเข้าทางสำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กุลธณ ธนาพงศธร. (2532). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชนบท.ใน เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้ทั่วไปสาหรับการพัฒนาในระดับตำบล หมู่บ้าน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย: เอกสารตำราหลัก ประกอบการเรียนการสอน หลักสุตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิชาการเมืองการปกครอง ส่วนท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็กชเปอร์เน็ท.
- คมคาย ชันธเกษ. (2544). *ความพึงพอใจจากปัจจัยจูงใจและปัจจัยสุขภาพจิตในการปฏิบัติงานข้าราชการ พลเรือนสามัญในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: สถาบันราชภัฏ มหาสารคาม.
- จำเรียง ภาวิจิตร. (2526). *สาธารณมิติ. ในเอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 (เล่ม 2)*. (หน้า 243 -244). กรุงเทพฯ: มวลชน.
- จำลอง เงินดี. (2539). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: นิตกุลการพิมพ์.
- จิรายุ ทรัพย์สิน. (2540). *ปัจจัยความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยพจน์ จำริญนิติพงศ์. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชิดพงษ์ เปลี่ยนจำ. (2539). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองต่อ บริการมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ชุตินา ศิริเมธาวิ. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2560* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิษณุพรินต์ติ้งเซ็นเตอร์.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: พิษณุพรินต์ติ้งเซ็นเตอร์จำกัด.
- ฐิตินา อิมรัตน์. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดจันทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ณิชาภา เหมะธูลิน. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรศึกษากรณี: ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ดาวเรือง นาคสวัสดิ์. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุโขทัย ในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ทัศนีย์ ปิยะเจริญเดช. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธนันท์ชัย อมรไชยพัฒน์. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธนศวรร์ เจริญเมือง. (2548). *100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: คปไฟ.
- ธวัชชัย นาคฤทธิ์. (2540). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร: ศึกษาเฉพาะกรณีของสำนักงานตำรวจภาค 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธวัชชิต เทียบคำ. (2562). *การตัดสินใจทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร 24 มีนาคม 2562* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นคร ตั้งสีฟ้า. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา ประชาชนในเขตบางพลัด* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- บุญยรงค์ นิลวงศ์. (2532). *การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- เบญจพร อาจวิชัย. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร. (2537). *การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ประเสริฐ การเกษ. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปริญญ์ จำเริญพัฒน์. (2555). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ตำบลบัวบาน อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พร ภูมิภักดิ์. (2552). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พรชัย เทพปัญญา และคณะ. (2537). *การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ*. กรุงเทพฯ: ป. สัมพันธ์พาณิชย์.
- พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย*. *วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม*, 5(2), 191-200.
- พันธุ์ทิพา อัครธีรนัย. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก: ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ยุทธทิภา นามเมือง. (2551). *เหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รชต จุฑาผิว. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัตนา สวาสติพันธ์. (2539). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2530). *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลภา ชายหาด. (2532). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะด้านรักษาความสะอาด ของกรุงเทพฯ* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2545). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในศาสตร์*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- วิชา อยู่หลา. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณี ประชาชน จังหวัดสระบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- วิญญู อังคนารักษ์. (2519). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ธพิทวัฒน์การพิมพ์.
- วิจิเนศวร์ เนียมมีศรี และคณะ. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ 12 กรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

- วิสูตร จงชูวณิชย์. (2549). *การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรือต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วอนันต์ อนันตกุล. (2540). *วิถีคิดของอนันต์ อนันตกุล*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- วุฒิพงศ์ ชุมเสนา. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริพร ตันติพูลวินัย. (2538). *กลยุทธ์การสร้างคุณภาพการบริการ. ในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่อง กลยุทธ์บริการการพยาบาลเพื่อคุณภาพและความพึงพอใจในยุคการแข่งขัน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชัย เลิศทิววงศ์. (2544). *ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการทำความสะอาดของบริษัท พี. ซี. เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมพงศ์ เกษมสิน. (2526). *การบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองมุกดาหาร. (2564). *จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร*. มุกดาหาร: สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองมุกดาหาร.
- สุคนธ์ เถาทอง. (2561). *คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อดิศักดิ์ จันทรวิทัน. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์: ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- อภิญา ฉัตรช่อฟ้า. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอ่างทอง: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- อัจฉรา โทบุญ. (2534). *ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการงานทะเบียนราษฎรสำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิทธิณณัฐ หงษ์ชูเวช. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานครในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- อุดร ตันติสุนทร. (2546). *กฎหมายการเลือกตั้งท้องถิ่นกับนักการเมืองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: บริษัทการพิมพ์จำกัด.
- อุทัย หิรัญโต. (2531). *หลักการบริหารงานบุคคล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- Clark, J.J. (1957). *Business fluctuations, growth, and economic stabilization: a reader*. New York: Random House.
- Cormick, C.A. (1947). *Leadership*. New York: Harmonds Worth.

- Holloway, W.V. (1951). *State and Local government in the United States*. Mc Graw-Hill, New York.
- Isaak, A.C. (1981). *Scope and Method of Political Science: An Introduction to the Methodology of Political Inquiry* (3rd ed.). Billion: The Deraey Press.
- Kendall, L.M. (1969). *The Measurement of Job Satisfaction in Work and Retirement*. Chicago: Rand McNally.
- Maslow, A.H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Journal Psychology Review*, 50(4), 370-396.
- Millet, J.D. (1954). *Management in the Public Service. The quest for effective performance*. New York: McGraw-Hill Book.
- Montagu, H.G. (1984). *Comparative Local Government*. William Brendon and Son Ltd., Great Britain.
- Morse, N.C. (1958). *Satisfaction in the White Collar Job*. Ann Arbor: University of Michigan.
- Oskamp, S. (1977). *Attitude and Opinion*. New Jersey Prentice-Hall, Inc.
- Robson, W.A. (1953). *Local Govern men in Encyclopedia of Social Science*. New York: The Macmillan.
- Sady, E.J. (1967). *Central Agencies and Institutions for the Improvement of Local Government*. Phil J. Pub Admin.
- Taro, Y. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York Harper and Row Publications.
- Tiffin, J. and McCormick, E.J. (1965). *Industrial Psychology*. New Jersey: Prentice Hall.
- Webster, N. (1983). *Webster 's New Twentieth Century Dictionary of the English Language*. New York: Simon & Schuster.
- Wolman, B.B. (1973). *Dictionary of Behavioral Science*. London: Litton Educational.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

คำชี้แจง: แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง นำไปประชาสัมพันธ์ รวมทั้งประชาชนและผู้ที่มีสนใจใช้ในการศึกษาเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกบุคคลที่ตั้งใจจริงเข้ามาเป็นตัวแทนในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นและเพื่อให้เกิดการไปใช้สิทธิอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม

ดังนั้น จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้ จะนำมาเสนอเป็นภาพรวม จะไม่นำเสนอเป็นรายบุคคลและจะใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เท่านั้น โดยผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

นายสมชาย คล้ายสุข

นักศึกษาปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2. เพศ

2.1 18–25 ปี

2.2 26–35 ปี

2.3 36–45 ปี

2.4 46–55 ปี

2.5 55 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

3.1 ประถมศึกษา

3.2 มัธยมศึกษา

3.3 อนุปริญญา/ปวส.

3.4 ปริญญาตรี

3.5 สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

4.1 นักเรียน/นักศึกษา

4.2 รับจ้างทั่วไป

4.3 ลูกจ้างเอกชน

4.4 เกษตรกร

4.5 ค้าขาย

4.6 ประกอบธุรกิจส่วนตัว

4.7 รับราชการ

4.8 รัฐวิสาหกิจ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี

คำชี้แจง: ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ท่านตัดสินใจเลือกใครเป็นนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ผู้สมัครคนเดิม (อดีตนายกเทศมนตรี)

ผู้สมัครรายใหม่

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

คำชี้แจง: กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ท่านให้ความสำคัญที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน ท่านได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลต่อไปนี้ โดยพิจารณาว่ามูลเหตุอะไรที่ท่านการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เมื่อครั้งที่ผ่านมามีอันดับไว้ให้เลือกตอบ 5 อันดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึงความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึงความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึงความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นปานกลาง

น้อย หมายถึงความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึงความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นน้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี เมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร					
1.1	การศึกษาของผู้สมัคร					
1.2	ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สมัคร					
1.3	มีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหาร					
14	มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วมสม่ำเสมอ					
1.5	เป็นคนมุกดาหารโดยกำเนิด					
2.	ด้านหัวคะแนนของผู้สมัคร					
2.1	เป็นที่เคารพในชุมชน					
2.2	มีความน่าเชื่อถือ					
2.3	เป็นที่พึ่งของชุมชน					
2.4	มีคุณธรรมจริยธรรม					
2.5	มีความรู้ความสามารถ					
3.	ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร					
3.1	เป็นเครือญาติหรือเป็นคนที่ท่านมีความใกล้ชิด ดั่งญาติ					
3.2	เป็นเพื่อนกันหรือเป็นคนที่รู้จักกันเป็นอย่างดี					
3.3	เคยอยู่สถาบันการศึกษาเดียวกัน					
3.4	เคยมีอาชีพ สมาคม ชมรม องค์กรเดียวกัน					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก นายกเทศมนตรี เมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.5	เคยพึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือหรือ มีบุญคุณ					
4.	ด้านการจูงใจของผู้สมัคร					
4.1	ได้รับการแจกเงิน					
4.2	รับเข้าทำงาน					
4.3	จัดเลี้ยงฟรี					
4.4	สัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์					
4.5	ได้รับสิ่งของ					
5.	ด้านนโยบายของผู้สมัคร					
5.1	การสร้างงาน สร้างรายได้					
5.2	การพัฒนาการศึกษา					
5.3	การพัฒนาสาธารณสุข					
5.4	การพัฒนาสาธารณูปโภค บริโภค					
5.5	การทำนุบำรุงศาสนา					
6.	ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร					
6.1	ชาติกำเนิด/เป็นคนในพื้นที่โดยกำเนิด					
6.2	มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักต่อสาธารณชน					
6.3	ประสบการณ์การทำงาน					
6.4	ประวัติการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม					
6.5	มีฐานะมั่นคง					
7.	ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร					
7.1	การจัดเวทีปราศรัย					
7.2	ออกไปพบปะ พูดคุย เยี่ยมบ้าน					
7.3	แจกแผ่นพับ ใบปลิว					
7.4	รณรงค์หาเสียง					
7.5	มีป้ายหาเสียงผู้สมัคร					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่

1. ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร

.....

.....

.....

2. ด้านคุณสมบัติของหัวหน้าคณะของผู้สมัคร

.....

.....

.....

3. ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

.....

.....

.....

4. ด้านการจูงใจของผู้สมัคร

.....

.....

.....

5. ด้านนโยบายของผู้สมัคร

.....

.....

.....

6. ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร

.....

.....

.....

7. ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
X1	+1	+1	+1	3	1
X2	+1	+1	+1	3	1
X3	+1	+1	+1	3	1
X4	+1	+1	+1	3	1
X5	+1	+1	+1	3	1
X6	+1	+1	+1	3	1
X7	+1	+1	+1	3	1
X8	+1	+1	+1	3	1
X9	+1	+1	+1	3	1
X10	+1	+1	+1	3	1
X11	+1	+1	+1	3	1
X12	+1	+1	+1	3	1
X13	+1	+1	+1	3	1
X14	+1	+1	+1	3	1
X15	+1	+1	+1	3	1
X16	+1	+1	+1	3	1
X17	+1	+1	+1	3	1
X18	+1	+1	+1	3	1
X19	+1	+1	+1	3	1
X20	+1	+1	+1	3	1
X21	+1	+1	+1	3	1
X22	+1	+1	+1	3	1
X23	+1	+1	+1	3	1
X24	+1	+1	+1	3	1
X25	+1	+1	+1	3	1
X26	+1	+1	+1	3	1
X27	+1	+1	+1	3	1
X28	+1	+1	+1	3	1
X29	+1	+1	+1	3	1
X30	+1	+1	+1	3	1
X31	+1	+1	+1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
X32	+1	+1	+1	3	1
X33	+1	+1	+1	3	1
X34	+1	+1	+1	3	1
X35	+1	+1	+1	3	1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
X1	.583
X2	.325
X3	.378
X4	.259
X5	.746
X6	.355
X7	.459
X8	.535
X9	.568
X10	.493
X11	.372
X12	.438
X13	.592
X14	.431
X15	.583
X16	.467
X17	.514
X18	.534
X19	.746
X20	.583
X21	.325
X22	.378
X23	.259
X24	.746
X25	.303
X26	.493
X27	.372
X28	.583
X29	.325
X30	.378

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
X31	.583
X32	.493
X33	.259
X34	.438
X35	.325

หมายเหตุ: Reliability Coefficients, N of Cases = 42, N of Items = 35, Alpha = .914

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

สมชาย คล้ายสุข, ยุภาพร ยุภาศ และสัญญา เคนาภูมิ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. ใน*การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5*. วันที่ 12 กรกฎาคม 2565 (น. 225-233). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสมชาย คล้ายสุข
วันเกิด	7 พฤศจิกายน 2525
สถานที่เกิด	เลขที่ 46 หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านปรก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 75000
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 79/1 ถนนพิทักษ์พนมเขต ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร 49000
สถานที่ทำงาน	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงรับจำนำบุหงามุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
ตำแหน่ง	ผู้จัดการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2560	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2565	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY